

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (312) 585-9500

Vol. LXIX Kaina 15 c.

PIRMADIENS — MONDAY, LIEPA — JULY 14, 1975

Nr. 162

PREZ. FORDAS SKATINĄ GINTI PAVERGTŲJŲ LAISVĘ

Atsišaukimas Pavergtų Tautų savaitės proga

JAV prezidentas Fordas Pavergtų tautų savaitės proga birželio 27 d. paskelbė tokį atsišaukimą (nr. 4381): "Mūsų tautos istorija mums primena, kad laisvės tradicijos turi būti kiekvienos kartos saugomos ir ginamos. Taigi atnaujinti pritarimą visų tautų siekimui laisvės ir laisvo apsisprendimo.

Tai patvirtindamas aš mūsų Viešpaties 1975 metais birželio 27 d. ir mūsų nepriklausomybės 199-tais metais dedu savo parašą".

Tai patvirtindamas aš mūsų Viešpaties 1975 metais birželio 27 d. ir mūsų nepriklausomybės 199-tais metais dedu savo parašą".

Todėl aš, JAV prezidentas Gerald Ford, šiuo skelbiu savaitę, prasidedančią š. m. liepos 13 d., Pavergtų tautų savaitę.

Aš skatinu JAV žmones šią

Prez. Fordas Chicagoje

CHICAGO. — Prez. Fordas penktadienį vakare, atvykęs iš Michigano, kalbėjo prekybos žmonėms Palmer House viešbutyje ir paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Šeštadienį rytą prez. Fordas davė spaudos atstovams pasikalbėjimą. Prezidentas paskelbė, kad infliacija yra sumažėjusi iki 6 procentų, kai praėjusiais metais buvo 14 procentų. Susirinkusieji 600 Vidurio Amerikos prekybos komiteto sukvieštų žmonių, prezidentas pažymėjo, kad ekonominė gerovė kyla.

Prez. G. Ford

Ill. gubernatoriaus ir Chicago mero proklamacijos

CHICAGO. — Pavergtųjų tautų savaitės proga Illinois gub. Dan Walker paskelbė proklamaciją, kuria liepos 14 d. prasidedančią savaitę skiria tiems, kurie neturi laisvės.

Chicago meras Richard Daley taip pat paskelbė Pavergtųjų tautų savaitės proklamaciją, kurioje išreiškia viltį, kad atgaus laisvę ir tie, kurių nepriklausomybė yra panaikinta. Meras ragina visus dalyvauti liepos 19 d. įvykstančiame parade Chicago miesto centre.

Vliko memorandumas

NEW YORKAS. — Ryšium su tuo, kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija eina prie galo, Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo komitetas savo antrąjį memorandumą laisvosios Europos ir šiaurės Amerikos vyriausybės galvoms išsuntinėjo birželio 30 d. Pirma — didysis — memorandumas buvo įteiktas 1972 m. lapkričio mėnesį. (Elta)

Popieriaus fabrikų streikai

TORONTO. — Trys Abitibi popierio apdirbimo bendrovės darbininkai sustreikavo, ketvirtas taip pat sustos veikęs. Bendrovė tariasi su 70,000 darbininkų atlyginimo pakėlimu ir geresniu darbo sąlygų reikalais. Kiekvieno atveju vėl popierio kaina pakils, tuo pačiu pasunkės ir lakraščių leidimas.

Padaugėjo nusikaltimai

NEW YORKAS. — Atleidus dalį policijos, kad susibalsuotų biudžetas, pakilo nusikaltimai. Žmogžudystės padidėjo dvigubai. Per vieną dieną buvo nužudyti 9 asmenys, tai jau esąs rekordas. Vidutiniškai nužudoma per parą 4 žmonės.

Prezidentas susitiks Solženicyną

WASHINGTONAS. — Baltųjų rūmų spaudos sekretorius Ron Nessen šeštadienį pareiškė, kad prez. Fordas yra pasirengęs susitikti su Nobelio premijos laureatu Solženicynu, jei tik pastarasis parodys norą. Tokio klausimo buvo laukiama Chicago spaudos konferencijoje ir prezidento atsakymas būtų buvęs teigiamas. Nemanoma, kad prezidento susitikimas su Solženicynu pakenktų vadinamajai detente. Praėjusio savaitgalio Chicago laikraščiai labai puolė prez. Fordą, kad šis nesutiko su Solženicynu, teigdami, kad prezidentas paklausė Kissingerio, o ne savo širdies.

Siūlo kviesti Solženicyną kongresan

WASHINGTONAS. — Sen. E. Hollings (D., S.C.) įnešė rezoliuciją, kad būtų pakviestas į kongresą ir rašytojas Solženicynas. Senatorius teigia, kad grįžęs iš Sov. Rusijos patyrė labai nemalonų faktą, kad prezidentas Fordas nepriėmė rašytojo Solženicyno, o priėmė futbolą žaidėją ir medvilnės karalienę.

Siūlo likti Azijoje

TOKIO. — Japonų užs. reik. min. Miyazava siūlo Amerikai nepasitraukti iš Azijos, nepaisant pralaimėjimo Indokinijoje. Jis tai pasakė Tokio Užsienio korespondentų klube. Japonija ir Amerika esančios tokioje pozicijoje, kad turi kartu bendradarbiauti, norėdamos taikiai išlaikyti Azijos — Pacifiko sritį. Jis taip pat pažymėjo, kad Japonija nori sunormuoti šiaurės ir Pietų Korėjos padėtį.

Nauji lėktuvai

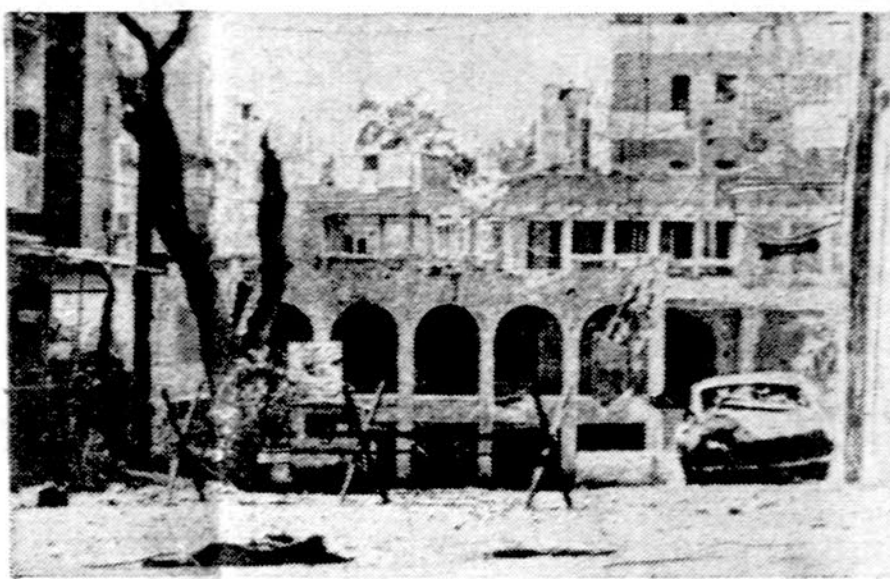
WASHINGTONAS. — Lockheed — Georgia bendrovė padarė sutartį už 24.7 mil. dol. parstatyti oro pajėgoms penkis lėktuvus.

Prez. Peron ir J. L. Rega

Pertvarkė kabinetą

ARGENTINA. — Prez. Peron pertvarkė savo ministerių kabinetą, svarbiausia, kad prarado postą buvęs jos patarėjas, itakingiausias jos ministras Jose Lopez Rega. Prieš jį buvo didelė opozicija, tačiau jis liko prezidento sekretoriumi. Kai kas kalbėjo, kad prez. Peron pasitraukiantis, išvyksiantis į Ispaniją savo vilon ir daugiau niekada Argentinon negrįšiantis.

Libano valstybės sostinėje Beirute kurį laiką vyko civilinis karas tarp musulmonų ir krikščionių. Kautynių metu daugiau kaip 200 asmenų žuvo, o 1,000 buvo sužeista. Sugriauta ir suderinta daugybė pastatų, nuostoliai skaičiuojami milijonais.

DERLIAI IR PREKYBA GRŪDAIS

Prez. Fordas pasidžiaugė JAV fermerių atsiekimais

NEW YORKAS. — Agrikultūros departamentas skelbia, kad šįmet derlius bus geras, nors galėjo būti ir geresnis, bet potvyniai Minnesotoje ir Dakotoje, ištvynius Red upę, padarė pasėliams 3 bil. dol. nuostolių, nors tikro nuostolio nebus galima sužinoti ligi rugpjūčio mėnesio.

Sen. Henry Jackson teigia, kad Amerika negali pakartoti 1972 m. skandalingo grūdų pardavimo Sov. Sąjungai pigiomis kainomis, tačiau negali skriausti ir Amerikos ūkininkų, norinčių pajamų iš eksporto. Reikia vesti tokią ekonominę politiką, kad nepažeistų ir vidaus grūdų kainas. Yra paskelbta, kad visų eksportierių, kurie parduos grūdų daugiau 100,000 tonų, pranešty apie tai Agrikultūros departamentui.

Amerikoje vasarinių žieminių kviečių šįmet bus 1,793 bil. bušelių. Tai daugiau, negu pernai, kada buvo 1,391 bil. bušelių. Kukurūzų šiais metais bus 6,05 bil. bušelių, kai pernai buvo tik 4,7 bil. bušelių, o 1973 m. 5,6 bil. bušelių.

NAUJAUSIOS ŽINIOS

— Portugalijos Populiarių demokratų partija perspėjo, kad ji taip pat pasitrauks iš vyriausybės, jeigu karinė valdžia ir toliau varžys laisvę.

— Amerikos doleris, kaip skelbiama iš Londono, vėl pakilo, palyginus su anglų svaru, prancūzų franku, vokiečių marke ir šveicarų franku.

— Estų ir Latvijos kalbomis pradedamos programos per Radio Liberty, kaip pranešama iš Muencheno. Kasdieniniai pranešimai tomis kalbomis bus pradėti duoti nuo rugsėjo mėnesio.

— Libane grobikų paleistas amerikietis pulk. Morgan sako, kad teroristai su juo elgėsi neblogai.

— Pietų Korėjoje paskelbtas pavojus stovis. Bijoma S. Korėjos komunistų puolimo.

— 400 Kambodijos gyventojų savaitės bėgyje nuo komunistinio teroro perbėgo į Tailandą.

— 3,000 žydų demonstravo West Palm Beach, Fla., prie Kennedy erdvių centro, protestuodami prieš JAV ir Sovietų susitikimą erdvėje.

— Valst. sekr. Kissinger grįžo iš Europos ir palformavo apie kelionę prezidentą Fordą.

— Izraelio lėktuvai puolė Libane palestiniečių teroristų vietas.

Kodėl Sovietai perka

Agrikultūros sekr. Butz pareiškė, kad tokia prekyba padės kraštui importo ir eksporto balanse. Sekretoriaus pavaduotojas Richard Bell teigia, kad jokios problemos nebūtų parduoti 5 mil. tonų kviečių ir 5 mil. tonų kukurūzų. Pernai buvo eksportuota 1.4 bil. bušelių ir teigiama, kad eksportas vidaus grūdų kainai nedaug teatsilieps.

Sovietų Rusija šįmet manė priklausanti 95 mil. tonų kviečių, tačiau atrodė tebus tik 90 mil. tonų, o iš viso numatyto derliaus 215 mil. tonų, teks tik 196 mil. tonų. Visa tai verčia Sovietus vėl ieškoti grūdų kapitalistinėje pasaulyje. Ir manoma, kad Kanadoje ir Amerikoje Maskva pirks 10 mil. tonų. Kanados kviečių taryba skelbia, kad dar nėra apsispręsta, kiek kviečių bus galima parduoti. Be to, žiūrima, kad nebūtų parduota didelio kiekio grūdų žemomis kainomis.

Rekordinis derlius

Chicagoje spaudos konferen-

PLYŠYS GELEŽINĖJ UŽDANGOJ

MASKVA. — Chicago Tribune korespondentas iš Maskvos James Jackson rašo, kad sovietų ir amerikiečių susitikimas erdvėje privers rusus šiek tiek praversti savo geležinę uždangą. Kaip žinoma, sovietai niekada nerodė savo kosmonautų nei pakilimo, nei nusileidimo, ir iš viso, tepaskelbdavo tik jau įvykusių faktų. Tačiau dabar duos kiek per televiziją iš kosmonautų erdvėlaivio pakilimo Kazachstane šį antradienį.

Dar prieš metus sovietai neskelbdavo net oro pranešimų, kad priešui nebūtų patogu numesti bombą, tai buvo laikoma karine paslaptimi, nebuvo skelbiama apie jokius manevrus. Dabar jau apie manevrus skelbia, nes amerikiečiai vistik apie juos žino iš padangų satelitų. Nekalbant apie karinius, sovietai nieko neskelbdavo apie ekonominius reikalus ir apie prekybas su Vakarais.

Sovietų Sąjunga paskelbia klaidingus savo karinio biudžeto skaičius, leidžia netikrus žemėlapius, kad klaidintų vakariečius, klastoja žemės ūkio statistiką, nieko neskelbia apie savo vadų pajamas ir privatų gyvenimą. Brežnevas kartais dingsta iš akiračio ir niekas negali žinoti ar jis serga, ar pašalintas.

Sovietų Rusijos ir Amerikos erdvių, kurie rytojo pasidūnami į erdves, kapitoniai. Kairėje amerikietis Stafford, dešinėje rusas Leonov.

Elta svetimomis kalbomis

Išėjo nauji Eltos biuletiniai įvairiomis kalbomis, kurie informuoja įvairius kraštų gyventojus pavergtos Lietuvos klausimais.

Angliškai

Anglų kalba Nr. 5, 1975. Turinys: Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos keturios naujos laidos, Kronikos skaitytojų laiški, rusas pareigūnas bara Lietuvos komunistų partiją, juodoji rinka tebegyva Lietuvoje, teatro direktoriaus (Jono Jurašo) atsišaukimas į Vakarų kolegas, JAV nepripažįsta Baltų inkorporacijos, knygos ir straipsniai. Biuletinis leidžiamas New Yorke.

Italškai

Italų kalba Nr. 3, 1975. Turinys: Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 12 ištraukos. Gražus viršelis su lietuvišku kryžium ir LKB Kronikos Nr. 12 originalaus viršelio nuotrauka.

Cijeje praėjusį šeštadienį prez. Fordas pareiškė, kad prekyba su rusais duos naujų pajamų ūkininkams, tačiau reikia balansuoti, kad nebūtų parduodami grūdai masiškai. Derlius Amerikoje yra geras ir prezidentas išreiškė didelį dėkingumą ir pasididžiavimą Amerikos ūkininkais, kurie sugeba daug išauginti, kad Amerika lieka ir toliau pasaulio grūdų aruodu. Prezidentas priminė, kad Amerika grūdais veda taikos politiką ir humanizmo tikslais remia kitus kraštus. Nemanas, kad grūdų pardavimas rusams daug iškelty vietos kainas.

Nepaisant raminių, kad grūdų kainos nepadidės, vakar dienos Chicago Tribune dienraštis paskelbė, kad per gelias dienas kviečių bušelio kaina pakilo 60 centų.

Chicagoje spaudos konferen-

Šis ELTA—PRESS biuletinis leidžiamas Romoje. Redaguoja prel. Vincas Rincevičius.

Portugališkai

Portugalų kalba Nr. 2, 1975. Turinys: Sao Paulo Baltų Komiteto laiškas JAV prez. Fordui, pasirašytas Juozo Čiuvinško, Baltų komiteto ir lietuvių atstovybės jame pirmininko; Žinios iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos. Pastarajame skyriuje aprašoma LKB Kronikos Nr. 11, Čiurlionio 100 metų gimimo sukaktis ir kt. Šis biuletinis leidžiamas Sao Paulo (Brazilijoje) jungtinio baltų komiteto. Spausdina laikraštis "Mūsų Lietuva".

Ispaniškai

Išėjo 1975 m. birželio numeris Buenos Aires ispanų kalba leidžiamo biuletinio (ELTA) "Noticiero de los Países Bálticos". Biuletinyje bendradarbiauja lietuvių, latvių ir estų bendruomenės Argentinoje. Birželio numerio turinys: Atsišaukimas į skaitytojus — Sovietų melas turi trumpas kojas; Argentinos nepriklausomybės paminėjimas; Byla No. 345; pasauli, klausyk žmogaus balso; JAV sveikina lietuvių laisvės dvasiai ypatingai slapta — medžiaga apie sovietų karo belaisvius; baltų klausimas Vokietijos "Bundesstage"; Po keturių metų — A. Solženicynas gavo Nobelio premiją; Latvija, užmirštasis kraštas; Lietuvos nepriklausomybės diena koncentracijos stovykloje; baltai ir ukrainiečiai nori laisvės savo kraštuose; kas yra Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika? Sovietinė mokykla (1940 - 1970) — ištrauka iš LKB Kronikos Nr. 11; Vakarų laikysena baltų valstybių atžvilgiu; Baltijos valstybių kultūrinės žinios; Lietuvos laisvinimo vyriausis veiksniai; Partizanų kovos Lietuvoje 1944 - 1952 Sovietų spaudoje ir kt. (Elta)

Mirė pulkininkas V. Motieka

VILNIUS. — Liepos 6 d. staiga, širdies smūgio ištiktas, mirė Vladas Motieka, raudonosios armijos pulkininkas.

Vl. Motieka buvo gimęs 1903 metais Panevėžio apskrityje. 1922 metais baigė Lietuvos karo mokyklą, 1931 m. aukštųjų karo technikos kursų. Ligi 1940 m. dirbo Lietuvos kariuomenės štabe. Bolševikams užėmus Lietuvą, persimetė į okupantų pusę, įstojo į komunistų partiją. 1942 — 1944 m. ėjo įvairias pareigas taip vadinamoje 16-oje "lietuviškoje" divizijoje, kuri buvo sudaryta iš žydų, rusų ir lietuvių tautybių karių. Palaidotas liepos mėnesio 9 d. rusų karių kapinėse Antakalnyje, Vilniuje.

Lėšos transportacijai

WASHINGTONAS. — Kongresas 392 nariai prieš 13 patvirtino 4.7 bil. dol. sumą JAV transportacijos reikalingumams. Tai 220 mil. dol. mažiau, negu prašė prez. Fordas. Buvo atmeti pasiūlymai keliuose uždrausti didžiųjų sunkvežimių judėjimą ir taip pat uždrausti didžiųjų greičiau už garsą skrendančių Concorde lėktuvų skraidymą Amerikoje.

Alma ir Stasys Paplauskai su dūkrele Nida džiaugiasi gavę universitetų diplomus.

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

ALMA IR STASYS
PAPLAUSKAI GAVO
DIPLOMUS

Šių metų birželio 22 d. Ruigų namuose buvo didelė šventė. Rinkosi svečiai aplaistyti dviejų diplomų, o juos pasitiko su šampano tauremis šeiminiškės Ruigienė ir Paplauskienė.

Alma Ruigytė-Paplauskienė yra rašytoja Vienolio Zukauskos anūkė. Su juo šeima teko būti artimai pažįstamam dar Anykščiuose. Ji čia baigė parapijos mokyklą, o prie to dar didelis tėvų nuopelnas, kad jie pasistengė išauginti ją lietuviškoje dvasioje ir įdiegti meilę lietuviškai kultūrai, menui ir tradicijoms. Nežinoma, kad ji kalba gražiai lietuviškai ir priklauso tautinių šokių grupei, chorui, skautams ir ateitininkams.

Alma gavo diplomą, kaip labai gerai baigusi UCLA psichologiją ir gavusi bakalaurą. Prie to ji dar ėmė studijas ir industrijos administravimą, kurias žada baigti ir įsijungti į Management training programą. Tenka tik palinkėti Almai daug sėkmės.

Antrasis diplomas — tai Stasio, kuris gimė dar Vokietijoje. Su tėveliais jis emigravo į N. Zelandiją. Ten išgyveno 14 metų. Nebuvo ten lietuviščių mokyklų, bet Stasys kalba puikiai lietuviškai. Čia tai jau tėvelių nuopelnas. Kai Stasys su tėveliais atvyko į Ameriką, jis studijavo Los Angeles City College. 1967 metais buvo pašauktas į kariuomenę, pasiūstas vėliau ir į Vietnamą, kur Stasys pergyveno visokių pavojingų momentų. Bet Die-

vo laimainamas jis laimingai viską pergyveno ir 1970m. sugrįžo namo.

Sokdami tautinius šokus susidraugavo su Alma ir sukūrė lietuvišką šeimą. Susirūpino abu ir mokslu. Jų tėveliai jiems padėjo, kad galėtų baigti aukštąjį mokslą. Jau sulaukė ir dukrelės. Nevenia kartą mažoji Nida likdavo pas močiutes, kad jaunoji motina galėtų baigti mokslą. Gal už tai mačiau jų visų veiduose tokį didelį džiaugsmą, kai diplomai jau buvo rankose. Juk jie skatino ir rėmė. Dabar Stasys yra gavęs industrijos inžinieriaus diplomą California universitete Long Beach, Stasys priklauso "National Professional Engineering Society" ir gavo darbą industrijos inžinieriaus vietą su labai geru atlyginimu.

Svečiai kėlė taures šampano, sugiedoję ilgiausiu metų linkėjimo joms nenutolti nuo lietuviškos veiklos, profesinės sėkmės visuose darbuose, o svarbiausia įdiegti tuos pačius Lietuvos meilės jausmus jaunajai kartai, kurią jie auginą.

J. Kaributas

PATIKSLINIMAS

"Drauge" š. m. birželio 23 d., aprašant Los Angeles Birutiečių šventę, įsiterpė netikslumas. Kur sakoma, kad G. Gudauskienė šiai sukakčiai specialiai sukūrė giesmę kunigaikštienės Birutės garbei, vietoj "sukūrė" turėtų būti "pritaikė melodeklamacijai, nes mat pati giesmę yra sukurtą komp. K. V. Banaičio.

J. K.

IX MOKYTOJŲ IR JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ DAINAVOJE 1975 m. rugpiūčio 10 - 17 d.

Programa mokytojams:

Pranešimas apie JAV LB Svetimybės darbus ir rūpesčius (pirma St. Rudys).

Skaitymo mokytojų metodika ir kiti kurie jos aspektai (mkt. V. Mariūnas ir A. Muliclienė).

Rašymo mokytojų metodai (mkt. J. Placius).

Tėvynės pažinimo ir geografijos mokymas (mkt. Pr. Karalius).

Eilėraščių nagrinėjimas (R. Černius).

Darbas su lietuviškai nemokančių grupėmis (dr. D. Tamulionytė).

Visuomeninis ugdymas ir ugdomasis (St. Barzdukas).

Lietuviškų knygų skaitymo organizavimas ir skatinimas (Pr. Karalius).

Pasakymai literatūros dėstyto temomis (Aur. Balasaitienė, Vc. Kavaliūnas, V. Angulytė).

Dainų mokytojų būdas lit. mokykloje (muz. F. Strolia).

Liaudies dainų ir tėviškės apilinkos įtakos muzikos kūrybai (muz. Alf. Mikulskis).

Naujų vadovėlių pristatymas ir įvertinimas (Pr. Karalius).

Išpūdziai ir pastabos apie praeitųjų metų mokyklos darbą (visi dalyviai).

Programa visiems:

Vysk. M. Valančius 100 m. mirties sukakties minėjimas (pagrindinis kalbėtojas kun. prof. St. Yla).

M. K. Čiurlionis — muzikas ir literatas (muz. Alf. Mikulskis ir Vc.

Kavaliūnas).

Okupuotos Lietuvos kaimo gyventojų problemos (dr. Ben. Mačiūka).

JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos darbas (A. Mačiulaitytė - Zerr).

Programa jaunimui:

Lietuvių kalbos pagilimo kursai (privalomi visiems) — dėstys St. Barzdukas, J. Masilionis ir V. Angulytė.

Tautinių šokių kursai t. š. mokytojų ir būsimiems t. š. instruktoriams (nuo 18 amžiaus metų) — vad. J. Matulaitienė ir Galina Gobienė.

Trumpas kankliavimo muzikos kursas — mkt. O. Mikulskienė.

Dainavimas — muz. F. Strolia.

Diskusijos — simpoziumas: lietuvių kalbos vartojimas jaunimo tarpsavio bendravime.

Vaikams: darželis, žaidimai ir įvairūs užsiėmimai.

Vakariinių programų vadovė — mkt. Ingr. Bublienė.

Stovyklos mokesčiai: pirmam suaugusiam šeimos nariui 60 dol. Kitiems suaugusiems tos šeimos nariams 30 dol. Studentams ir auklėtinėjusioms mokyklų moksleiviams 30 dol. Vaikams iki 12 metų 15 dol.

Primename, kad stovyklautojai turi atsivežti savo miegamaisius arba paklodes, pagalvėms užvalkalus ir antklodes.

Registruoti iki š. m. rugpiūčio 6 d., atsiunčiant ir dalį mokesčio

VYNUOGĖS IR PYRAGAIČIAI

Kelionės išpūdziai, ieškant lietuvių Brazilijoje

A. SAULAITIS, S. J.

Vakarių kultūros vaikai visi pažįsta pasaką apie lapę ir nepriklausius vynuoges, bet pažinti istoriją apie vilką ir gražiausias vynuoges turi nuvažiuoti keliasdešimt mylių į rytus nuo Sao Paulo, į krokodilo vardu pavadintą Jacarei miestą, garsų skaniais pyragaičiais.

Seniau Suzano miestelio apylinkėse vertėsi vynuogynų. Motiejus Vilko šeimos nariai persikėlė už Jacarei miesto. Juozas Vilkas su dviem broliais į piliakalnių panašiose paslaitėse augina 1550 vynuogmedžių, kurie gerai prižiūrimi duoda vaisių iki 30 - 35 metų. Tai vadinamos itališkos vynuogės, priklausančios vasario pabaigoje, milžiniškos gelsvos uogos. Bet Vilka priškiepijo 15 medelių pailgų, į citrinų išvaizdą panašių, vynuogių, kurias pavadino šeimos vardu: "Uva Vilkas", arba "Vilkų vynuogė". Ar būtų pirmas pasaulio vynuogė, pavadinta lietuvišku vardu?

1971 metais J. Vilkas laimėjo premiją vynuogių šventėje, atnešęs tryšis kilogramų (septynių su puse svarų) itališkų vynuogių kekę. Paprastai kekės gali pasiekti iki dviejų ar dviejų su puse kilogramų. Kiti augintojai, norėdami patenkinti derių nesekonizinių metų, uždegia vynuogynus tamsinančia pastoge, bet Vilka rūpestingai senoviskai augina, nes tokios pastogės "prieš gamtą". Vienas vynuogynas duoda 20 - 30 kilogramų vynuogių.

Labai gaila, kad Jacarei, Santa Branca apylinkėse, jau atšalo senovės lietuvių pėdsakai. Prieš porą metų čia mirė Benediktas Šeškevičius, sulaukęs 75 metų amžiaus, gimęs Brazilijoje, kurio atvyko jo seneliai. Čia buvo bent kelių šeimų kolonija išnyko. Kazin, ar šiose kelionėse pas Brazilijos lietuvių, pasiseks daugiau sužinoti.

Sužinoti apie straipsnelio antraštes "pyragaičius" turi užsukti pas Aloyzą Garkauską, įrengusį raštinę prie pat savivaldybės, teismo ir miesto tarybos ("Tryjų galybių") aikštės. Būdamas dar nevedęs, šiame keliasdešimties tūkstančių gyventojų miestelyje (dabar jau 120.000) pradėjo naktimis kepti pyragaičius, dieną juos nešdamas pintinėse pardavinėti gatvėse. Taip pat gyvendamas, įsigijo geriausią miesto cukrainę, kurią prieš metus pardavė, atsidėdamas traktorių bendrovei.

Su traktoriais susipažino dar vaikutis būdamas Brazilijos ūkiuose, o kepdamas pyragaičius vis galvojo apie traktorių, sunkvežimį, rauskų firmą. Pamažu nupirko didesnę sklypą buvusioj pelkėj prie Paraisos upės, įsigijo senus traktorius, kuriuos sumaniai pataisė, parduodė. Dabar Garkauskas turi keliolikos sunkiųjų mašinų bendrovę, pastovias sutartis su dideliais fabrikais, įskaitant ir Embraer, Brazilijos valdiškų lėktuvų fabriką, kuriame dirba keletas lietuvių. Kaip per miglą atsimeną gimtąją savo Kazlų Rūdą, iš kurios su tėvais išvyko būdamas vos ketverių metų.

Jacarei miesto lietuviams aprašyti reikalinga prie vynuogių ir pyragaičių dar pridėti fotografijas. Tarnavęs Lietuvoje policijoje, jau suaugęs būdamas į Jacarei senoviską ir tebeturimą foto aparatą iš Lietuvos atsivežė Vincas Klimeika, kilęs iš Kazokiškių (Trakų aps.). Įėjęs į šio pirmojo miestelio fotografo būstinę pačiame centre prie stoties, išgirsti tvirtus žodžius "Te-

šiuo adresu:

Pr. Karalius
12470 Snow Rd. S. Newbury
PO BURTON, OHIO 44021
Tel. 216 834-4249

Atvykus stovyklon, kambarių paskirstymas vyk. "Baltųjų namų" salėje rugp. 10 d. nuo 12 val. Programa prasidės pamaldomis ir atidarymo posėdžiu (apie 5 val. popiet).

gul bus pagarbintas Jėzus Kristus". Ir lietuvių lankančio kunigo širdis "apsala", nes žengdamas į nepažįstamus namus nežinau, ar pakvies į vidų, ar sutalpysi laiko tolimesnei kelionei.

Padirbęs kiek laiko su garsiu Brazilijos lietuvių fotografu Kaziu Vosyliu (mirė apie 1970 m.), Klimeika vertėsi pats, ir dabar, būdamas jau 75 metų, tebetraukia nuotraukas dokumentams, kad nenuobodžiautų. Krautuvės didesnė dalį užima italų kilmės žentas, kurį rūpestingai Klimeika ragino išeiti ainių technikos kursą Sao Paule. Negalima sakyti, kad Klimeikos dukrė Edita su vyru į gyvenimą žiūri pro ruožavus akinus, bet, išėję vadinamus "Cursillo", jie abu dalyvauja šeimų sąjūdžiuose, moko suaugusius katekizmo, vadovauja ir steigia šeimų būrelius, talkina parapijoje.

Jau iš anksto šeima laukė atvykstančio "kunigėlio". Maži vaikai (10, 9, 5, 3 metų) vienas po kito smalsiai prieina pamatyti lietuvių kunigo, nes paskutinis čia lankėsi dar jų tėvams nesusitikus. Visą dieną vaikštinėjo marškinėliuose įsėję gautą lietuvišką metal. ženkluką. Edita Klimeikaitė pasakoja, kaip penkiameji sūnelis kartą žiūrėdamas į veidrodį klausė: "Bet, mama, kodėl turiu tokius šviesius plaukus?" Ir atrodo kaip tikras lietuviukas, užlenktą nosytę, stambus, linksmai rimtas, valgius. "Tu patraukei į savo senelio gimines pusę", atsako motina.

Los Angeles birželio 22, šv. Kazimiero parapijos Lietuvių dienoje koncerto ir dailės parodos dalyvės: Stovi iš kairės: dail. A. Pažūrienė, pianistė R. Apeikytė, sol. J. Čekanauskienė, sol. B. Dabšienė, sol. Anita Pakalniškytė iš Kanados ir dail. A. Variakojienė - Audronytė.

Nuotr. L. Briedžio

TRADICINĖ LIETUVIŲ SUSITIKIMO ŠVENTĖ - PIKNIKAS

Ivyks

sekmadienį, liepos 27 d.

N. P. MARIJOS SESERŲ SODYBOJE,
PUTNAM, CONNECTICUT

Šventėje dalyvaus nepaprastai svečias Kardinalas Humberto Medeiros.

DIEGOS PROGRAMA:

11:00 val. koncertuotos šv. Mišios, pamokslą pasakys kardinalas Humberto Medeiros.

12:30 val. pietūs, pramogos, dailės parodos.

3:00 val. — Neringos stovyklos mergaičių programa

Paroda dviejų dailininkių iš Chicago: keramika Eleonoros Marčulionienės, skulptūra Aleksandro Marčulionio

Taip pat bus galima aplankyti dailininko Adomo Galdiko muziejų ir paveikslų galeriją.

Visi lietuviai ir jų draugai kviečiami dalyvauti šioje nepaprastoje šventėje!

Iki malonaus pasimatymo liepos 27-tą dieną!

Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys Remėjai ir jų Bičiuliai

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252
RADIOJO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS APARATŲ
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Jeigu pasitaiko lietuvių senelių, kurie gauna savaitraštį "Mūsų Lietuva" ir ji skaito lyg už draustą laikraštį, nerodydami lietuviškai nemokantiems šeimos nariams, tai Vincas Klimeika kas savaitę savo šeimai atpašakoja įdomiausias naujenas, o vaikūčiams vis pasakoja apie Lietuvą. Per pietus ir per vakarienę išsižioję ir blizgčiomis akutėmis klausosi apie Gediminą, Vytautą ir savanorius, o vakare snūduriuodami žiūri Lietuvos vaizdų sklaidrės.

Pyragaičių mieste, be minėtų, dar gyvena kelios lietuvių šeimos. Pranas Kazlauskas užsimana nemazame sode prie pat upės, kurios vandeningumas sumažėjo pastatius aukštupyje elektros jėgainę. Jono Liutkaus šeima pažįstama ir plačiau, nes lietuviškai kalbanti Liutkienė priklauso "Jehovos liudininkams" ir laiks nuo laiko apaštalaudama apina lietuvių šeimas ne tik apylinkėje, bet ir Sao Paule.

Už Jacarei į Rio de Janeiro pusę lietuvių gyvena dar Tautabate, Sao Jose dos Campos, Cachoeira Paulista, Atibaia ir kituose miestuose. Gal jų yra ir Sao Luis de Piratininga senoviskame mieste, kurį neužilgo užpils naujos jėgainės užtvanka.

NAUJA SKULPTORA

Chicago puošiasi naujomis, moderniomis atviro oro skulptūromis. Naujausia yra prie Harris banko. Ją sukūrė skulptorius Russell Secrest, 40 m., iš Petoskey, Mich. Tai 6'1/2 pėdų bronzos fontanas stovįs ant granito pamato, turi 28 pėdas skersmens.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
4545 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILL. 60629. Tel. LU 5-9500
Second class Postage paid at Chicago, Illinois. Published daily except Sundays, Legal holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society

Subscription Rates: \$25.00 — Chicago and Cook County, Illinois. Elsewhere in U.S.A. \$23.00. Canada \$25.00. Foreign Countries — \$26.00.

Chicago, Cook, Ill.	\$25.00	\$15.00	\$10.00	\$5.50
Kanadoje	25.00	15.00	10.00	5.50
Kitur	23.00	13.00	9.00	4.50
Užsienyje	26.00	16.00	10.50	6.50
Savaitinis	16.00	8.50	—	—

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesimūnami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs.

• Redakcija straipsnius laisvą nuožūrą. Nesumandytų straipsnių nesaugo, juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

This publication is available in microfilm from:
XEROX UNIVERSITY MICROFILMS
300 Zeeb Road, Ann Arbor, Mich. 48106

Tel. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

2858 West 63rd Street
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
8907 W. 83 Pl., Justice, Ill. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jei netiesilia, skambinti 274-8012

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 62-čios ir California
Val: pirmad., antrad., ketvirtad., 6 iki 7:30 val. vakaro.
Seštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Pagal susitarimą.
Ofiso tel. 476-4042
Rezid. tel. WALBROOK 5-3048

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm., ketv. 1 iki 7 popiet.
antrad., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rindoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA

OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
TEL. GR 6-2400
Val: pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, seštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 735-4777 Rez. PR 8-6986

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Specialybė — Nervų ir Emocinės Ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-6873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ, GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2671
Valandos pagal susitarimą. Jei netiesilia, skambinti: MI 2-0001.

Tel. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVEČKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akių Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso telefon. PR 8-2220

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antrad., ketvirtad., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. V. JUCAS

489-4411 — LO 1-4605
Jei netiesilia 561-1079
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
Ofiso: 2403 W. NORTH AVENUE
5214 N. Western Avenue
Valandos pagal susitarimą

Visi telefonai 652-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir seštad. tik susitarus.

DR. TERESĖ KAZLAUSKAS

VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
9755 W. 143 Street
Orland Park, Ill. 60462
Tel. 340-0887
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto Olympic 2-4199

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiadienius
Seštadieniais 12 ir 4 val. popiet.

Tel. RELIANCE 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvius gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. seštad. 12-2 val. p. p. trečiad. uždaryta.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 val. ryto iki 1 val. popiet.
Ofiso telefon. RE 7-1168
Rezid. telefon. 239-2919

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave., kampas)

Val: pirmad., antrad., ketv. ir penkt. Nuo 2 iki 7 val. p. p.

Tik susitarus

Tel. — 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofiso.
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

SOVIETINIS PASAS

Gyvendami laisvės krašte — Amerikoje, mes dažnai užmiršame, kas tai yra pasas. Eiliniai amerikiečiai, jeigu jie nekeliavo iš savo krašto į užsienį, apie pasą neturi didesnio supratimo. Tiems, kurie atvykimo iš Europos į Ameriką prieš ketvirtį šimtmečio, atrodė be galo keista, kai, atlikus formalumus New Yorko uoste ar kitoje vietoje, leisdavo emigrantą laisvai keliauti vien tik su maža skiepu kortele. Po kelių mėnesių imigrantui pasu atvedavo laisvės su mažyte, delne telpantią, numeruotą identifikacijos kortelę. Tai ir visi dokumentai.

Gali tu būti Amerikoje gimęs ar kaip imigrantas gyvenęs dešimtis metų, jei nenusižalsi — niekas tavęs nesusitvins ir nepareikalaus paso. Jei yra reikalingas, pasas amerikiečiui nereikalingas, nes jis tam tikra prasme varžytų jo laisvę.

Vidaus pasų Amerikos piliečiai ir šiame krašte gyvenantieji nepiliečiai neturi ir jų nepasigenda. Pasas amerikiečiui nereikalingas, nes jis tam tikra prasme varžytų jo laisvę.

Bet kas gi yra iš tiesų pasas? Tai tapatybės įrodymo dokumentas, išduotas tam tikrų valstybės įstaigų, kuriame įrašoma paso savininko pavardė, vardas, gimimo data ir vieta, nuolatinė gyvenamoji vieta, užsiėmimas, tautybė, tikyba, šeimos sudėtis, karinės prievolės atlikimas, įrašomos taip pat paso savininko būdingos ypatybės — ūgis, akių, plaukų spalva, aukštis ir panašūs duomenys.

Pasas iš esmės nėra blogas dokumentas. Jis gali būti reikalingas ir dažnai būna naudingas. Lietuvoje pasas pirmieji įvedė rusai prieš I pasaulinį karą. Karo metu vokiečiai šiuos pasus pakeitė savais ir jų dėka labai survaržė gyventojus. Visi suaugusieji buvo verčiami pasus nuolat su savimi nešioti. Tokiu būdu okupantas lengviau galėjo kontroliuoti gyventojus. Nepriklausomybės metais pasai buvo įvesti 1919.XII.12 Pasų įstatais ir vėlesniais nuostatais. Niekada Lietuvos valdžia pasų sistemą piktam nenaudojo. Labai dažnai atvejais pasai buvo naudingi visiems gyventojams.

Visai kitaip yra Sovietų Sąjungoje. Čia piliečio pasas yra ne tik tai, jo tapatybės įrodymas, bet ir begalinės kontrolės dokumentas. Nors pasas iš esmės yra viešas dokumentas, tačiau Sovietuose jis turi tam tikrus slaptojo šifrus, kurie nurodo piliečio patikimumą ar nepatikimumą komunistinei santvarkai. Vadinasi, Sovietų pilietis gauna pasą, jei nešiojasi nuolat su savimi, skaito, varto, tačiau kai kurį dalyką (jo politinės atestacijos ir patikimumo komunistų partijai) jis nežino. Tačiau budri enkavedisto akis tuos neviešus įrašus ar atspalvius supranta ir toks valdininkas, paėmęs į rankas pasą, jau žino, kas tu toks esi ir kaip su tavimi elgtis.

Tai gi nenuostabu, kad sovietiniai rusai, vos tik 1940 metais okupavę Lietuvą, pradėjo pasirodymus įvesti savo pasų sistemą ir Lietuvos žmonėms. Darbas nebuvo lengvas. Reikėjo kiekvienam gyventojui užpildyti specialias anketas. Turėjo varginti ir Sovietų saugumo įstaigas, rinkdamos žinias apie visus gyventojus, klasifikuodamos juos į tam tikras politines grupes.

UŽ MAISTO KUPONUS PERKASI BALDUS

Chicago pietinėje dalyje žmonės gaudavę iš valdžios maisto kuponų, juos atiduodavo šaldytuvų, skalbinių mašinų, televizijos aparatų, kailinių patų par-

davėjams, kurie kuponus paverdavo į pinigų. Vietoje maisto "vargšai" savininkai gaudavo namų apyvokos daiktus.

Amerikoje maisto kuponų gauna beveik kas ketvirtas žmogus.

Baltieji juodojoje Afrikoje

Ar ilgai išsilaikys P. Afrika ir Rodezija

P. GAUCYS

Baltųjų valdomos Rodezija ir Pietų Afrika priešo kritišką tašką neramioje ir smurtingoje Afrikoje. Iš vienos pusės atsirado galimybių taikai ir bendradarbiavimui tarp milijonų juodųjų ir negausių baltųjų. Iš kitos pusės ten gresia žiaurus rasių karas. Šių sričių pagrindinis veiksnys — Pietų Afrikos min. pirm. J. Vorsteris dabar esąs įsitikinęs, kad vienintelė viltis išlaikyti baltųjų valdžią P. Afrikoje yra kaip nors susitarti su juodųjų tautomis. Tuo tikslu jis spaudžia Rodeziją perleisti krašto valdymą juodiesiems. Jie gerina santykius su Zambija, Botswana, Liberija, Tanzanija ir buvusia Portugalijos kolonija Mozambiku. Jis ketina nepriklausomybę suteikti Namibijai — Pietvakarių Afrikos valdomai. Keista yra, kad, versdamas Rodeziją krašto valdymą perduoti juodiesiems, jis visai negalvoja atleisti stiprių varžtų, taikomų savo krašto juodiesiems. Priešingai, jis ketina juos dar labiau suveržti.

Afrikos juodųjų norai

Savo ruožtu tos srities juodios tautos gerai supranta J. Vorsterio norą išlaikyti baltųjų vyrvimą P. Afrikoje. Tačiau joms pirmoje eilėje rūpi įkurdinti juodųjų valdžią Rodezijoje ir Namibijoje. Po to jos spės, ar susitaisyti su Pietų Afrika, kaip su paskutine baltųjų valdoma šalimi Afrikoje ar taip pat stengtis tą valdymą iš jos paveržti.

Didiesiems pakitimams santykiuose tarp baltųjų ir juodųjų davė pagrindą 1974 m. Lisabonoje įvykęs karinis perversmas. Naujajai Portugalijos valdžiai nutarus atsisakyti savo kolonijų, buvo sugriauta užtvara, saugojusi P. Afriką ir sulaukusi juoduosius partizanus nuo jos puldinėjimo.

Vakarų kraštų sportininkai taip pat padeda atsilikusiems Afrikos kraštams. Čia matome Vakarų Vokietijos futbolo trenerį Burkhard Pape (stovi dešinėje), treniruojantį Ugandos futbolininkus.

P. Afrikos baltųjų siekimai

Tuo pačiu metu, kai neleidžiama daryti jokių rasinės politikos pakeitimų P. Afrikoje, min. pirm. Vorsteris mėgina sumegzti ryšius

su kaimyninėmis juodųjų valstybėmis ir suaukti jų viršūnių konferenciją "bendrums problemoms" svarstyti. 1974 m. jis slapta aplankė tris Vakarų Afrikos valstybes — ligi tol tai negirdėtas dalykas P. Afrikos valdymui, — o šiais metais jis lankėsi ir tarėsi su Liberijos vadais. Dėl to baltųjų tarpe kilo nepasitenkinimas, nes manoma, kad juodiesiems tokioje laikysenoje ji žiūrės į silpnėjimą ir išnaudos.

P. Afrika tokios rizikos imasi dėl dviejų priežasčių: norėdama išvengti visuotinio susidūrimo su juodųjų šalinis ir kartu su tuo Jungt. Tautų pasmerkimo. Jai gresia pavojus būti išmestai iš J. Tautų už jos rasinio išskyrimo politiką ir dėl jos atsisakymo Namibiją grąžinti J. Tautų valdymui. 1974 m. tik JAV, Anglijos ir Prancūzijos veto kuriam laikui, ją apsaugojo nuo išmetimo. Tačiau JAV vis vien prisidėjo prie J. Tautų reikalavimo baigti nelegalią Namibijos okupaciją.

P. Afrikos atstovai pažymi, kad ji nenori visą laiką valdyti Pietvakarių Afrikos — dukart didesnės už visą Kaliforniją — ir žada įvairiomis Namibijos padermėmis ir 90,000 baltųjų leisti išspręsti savo pačių likimą. Galimybės ilgai baltųjų pasipriešinimui Namibijos partizanams yra sunkios, nes reikia saugoti 2000 mylių ilgio sieną su kitomis juodųjų valstybėmis, juo labiau, kad negausiems baltųjų daliniam reikia užtikrinti saugumą namie ir Namibijoje, o tai sudaro sunkiai pakeliamą našta. Juodiesiems partizanai Namibijoje kovoja jau nuo 1966 metų.

Neramumai P. Afrikoje

Pačioje Pietų Afrikoje nerimas tarp juodųjų darbininkų jau sudaro problemą, kuri gali sužaloti krašto ūkį. Prasidėjus smurto veiksams, baltųjų vienybė suirutė tuo atveju, jei valdžia juodiesiems pažadėtų daugiau teisių. Tada sugriūtų visa rasių išskyrimo politika. Tokiu atveju, manoma, rasinis karas krašto viduje būtų neišvengiamas. Nepaisant vis didėjančių sunkumų namie, min. pirm. Vorsteris daro pažangą, įtikindamas kaimynines valstybes, kad dabar jis remia juodųjų valdymą visur, išskyrus Pietų Afriką.

Pietų Afrikos geri santykiai su jos kaimynais būtų naudingi abiem pusėms. Kaip tos srities turtingiausia ir stipriausia valstybė, P. Afrika gali teikti juodiesiems savo technologiją kalnakasybos ir pramonės raidai. Angola, gavusi nepriklausomy-

KOM. KINIJOS GRESMĖ PASAULIUI

Greitai pusę pasaulio užims kiniečiai

B. JABLONSKIS

Kom. Kinija turi daugiau žmonių, negu kuri kita pasaulio valstybė. Žemės plotu Kinija nedidesnė už Ameriką, bet taip labai nėra apgyventa, kaip Indija ar Bengalija. Yra trečioji pasaulio valstybė po Sovietų Sąjungos ir Kanados. Turtinga įvairiais gamtos turtais.

Jos ekonominis stabilumas yra žemės ūkio pavertimas maisto žaliavų ir staigios posūkis į pramonę. Ji pergyvena panašius sunkumus, kaip Sovietai, įsivesdami maoistinę - leninistinę sistemą ir pramonindami kraštą. Kiek komunistinė Kinija padarė pažangos, nėra tiksliai žinių, nes skelbiami daviniai apgaubti propaganda.

Tačiau jos mokslininkai ir technologai sugebėjo išvystyti atominę ir vandenilio bombas, leidžia raketas į erdves be Sovietų ir Amerikos pagalbos. Karinės jėgos dabar ginkluoja savo nukaltais ginklais. Aišku, karinė pramonė yra padariusi pažangą, bet negirdėti apie civilinės pramonės pažangą.

Kiniečių kultūra yra labai skirtinga nuo Vakarų pasaulio. Sunku laisvojo pasaulio žmonėms suprasti jų vadybos veiklos priežastis, taip pat ir jų kalbas, persunktas dviprasmiškėmis ir filosofinėmis mintimis.

Kariuomenės telkiniai

Indijos oro žvalgybai pavyko nuotraukti pagalbą suteikti komunistinės Kinijos kariuomenės telkinius Indijos pasienyje. Vakarų Bengalijos ir kitose vietose jau veikia partizanai Naksalbario ir kitose apylinkėse. Jie iškikimui Pekinui, o Pekinas remia juos ginklais ir vadais. Biharo apylinkės Gharano miesto Indijos policija 17 partizanų jau nušovė.

Kai kom. Kinija okupavo Tibo, jo valdžią privertė pasirašyti 17 str. sutartį, įpareigojan-

čią, bus labai reikalinga P. Afrikos pagalbos. Mozambikas galėtų pasinaudoti P. Afrikos kapitalais ir technika užbaigti milžiniškai ant Zambezės upės jėgainę. Taip pat ji gali teikti reikalingą maistą Zambijai, Tanzanijai, Mozambikui ir kitoms juodomis valstybėms, kurios kasmet susiduria su vis didėjančiais sunkumais išlaikyti savo gyventojus. Visa tai P. Afrikai gali duoti jei reikalingo laiko surasti taikningam rasinės problemos sprendimui ir įtikinti baltuosius daryti pakeitimus. Bet tai ateityje. Ligi šiol maža nuolaidų tepadarė baltieji ir juodiesi. Juodosios valstybės siūlo labai nedaug, o reikalauja labai daug.

Čia Tibo karines pajėgas perduoti kom. Kinijai. Po sutarties Kinija Tibete pradėjo jo patriotus žudyti ir kankinti. Nuo šios gresmės pabėgo 50,000 tibetiečių, su tikybinu vadu Lama, į šiaurinę Indiją. Pastoviai šiuos bėglius remia Amerikos organizacijos aukomos.

Tarptautinė teisininkų komisija Genevoje, Šveicarijoje, viešai pasmerkė kom. Kinijos režimo pastangas sunaikinti Tibo ir Kinijos mažumas. Jis labai sėkmingai jau yra pasmerkęs ir tarptautinių įstatymų. Net komunistinių valstybių konstitucijos įsakmiai kalba apie laisvą tikėjimo išpažinimą ir garantuoja žmonėms tam tikras laisves, bet valdžios pareigūnai konstitucijos nuostatų nepaiso. Slopina žmonių veiklą ir draudžia bet kokią bažnyčių lankymą.

Tibetas yra prietiltis

Kai kom. Kinija užėmė Tibetą, tuojau pradėjo statydinti didžiulius aerodromus, kariuomenės stovyklas ir kelius tiesyti per kalnus Indijos kryptimi. Indijos ministrai pirminkė Indira Gandhi ir jos valdžia bandė draugauti su Pekinu, bet jų pastangos nerado rimtesnio palankumo kom. Kinijai. Jų santykiai lyg iš šukių sukljuotas indas, kuris nuo mažausio palietimo gali kiekvienu metu subyrėti. Indijos santykiai su Maskva trukdo palaikyti šiltesnius ryšius su Pekinu.

Pagarsėjus Maskvos - Pekino skilimas slepia faktą, kad jis įvyko ne dėl kom. Kinijos valdžios politikos, bet dėl Mao asmeninio nusistatymo Maskvos atžvilgiu. Sovietai laikosi ramiai pagrindinės linijos ir įtaigoja, kad skilimas įvyko ne su kom. Kinija ir jos žmonėmis, bet su Mao grupe. Sovietai dar neužsklendė durų su Pekinu susitaisyti. Ir tai gali įvykti labai greitai.

Dabartinis ginčas tarp Pekino ir Maskvos nėra labai pavojingas. Tačiau atėitis nežada nieko gero pasauliui. Kyla klausimas, kas atsitiks, kai kiniečių prieauklis pasiekė bilijoną žmonių. Ar komunistai neužsigeis laisvąjį ir komunistinį Vakarų pasaulį palaidoti ir ant jo griuvėsių kurti kinietiška? Komunistų centras būtų ne Maskva, o Pekinas.

Pietinė Azija

Pažvelgę į pietinę Aziją matome, kad panaši į žmogaus ranką kom. Kinija yra jos delnas, kuris daugiausia spaudžia Indiją. Tai jaučia ir Indijos valdžia. Rankos pirštai yra Korėja, Tailandas (Nukelta į 5 pusl.)

GĖLĖS PO AŽUOLU

NOVELĖ

MYK. VENCLAUSKAS

15

Dapkus gerai pažino ją. Jis žinojo, kad Uršulei paslaptį išlaikyti labai sunku, tačiau vieną paslaptį, su kuria, aišku, buvo surištas ir jos likimas, ji sugebėjo išlaikyti — ji niekad jam nėra prasitarusi apie partizanus.

Dabar Uršulė galvojo tik apie viešnią — ją, rodos, visą persmelkė baimės jausmas, išgirdus Dapkus įtarimą, kad gali būti šnipė, ir ji ėmė gailėtis ją parsivedusi.

— Tai kaip dabar bus, kaimyne? — klausė ji, nors gilumoje širdies kilo pasipriešinimas jam: ji norėjo tikėti Jonei.

— Žiūrėsim. Mes ją turim patys iššnipinėti. Tik būk gudri ir neišsiduok!

— Aš jau mokėsiu, — aiškinosi Uršulė, tačiau ją pagavo noras ginti Jonę.

— Bet ar žinai, kaimynė, kad ji nėra tokia...

— O kodėl taip manai? — paklausė Dapkus ir net

pykė išsiėmė iš dantų.

— Žinotum, kaimyne, kad ji tokia nusiminusi, susigrauzusi, net gali žiūrėti. Ją šlytį radau ant Piliuko besimeldžiančią. Ji verkė su tikromis ašaromis.

— Velniai žino... tokios moka juk ir apsimesti! Žinok dabar. Moters ašarų nei pasversi, nei kitap patikrinsi.

— Apsimesti sakai? — lyg suabejojo Uršulė ir susimąstė, kaip ir Dapkus.

— Bet ji nematė ir nežinojo, kad aš ją seku, ir nieko nebuvo aplinkui, kai ji meldėsi.

— Meldėsi... Na, ką, gal pasidarė davatka iš komjaunuolės, kai gerai pačiupinėjo Sibire, nenuostabu.

Uršulė žinojo, kad Dapkus nemėgsta davatkų ir jas pajaukdavo, nes pats buvo palinkęs į laisvąmą, skaitė jų laikraštį ir šiaip parsinedavo bedieviškų knygelę, bet Uršulė ir tai nekreipė dėmesio ir su juo į ginčus nesileido.

— Neišmanau, — ji sakydavo, — kaip kas išmano, tegu save gano.

Bet patį sekmdieniais nueidavo į bažnyčią — jai tai buvo įprasta ir, atrodė, taip turi būti, nors Dapkus ir vadindavo ją davatkų viršininke arba stačiai paklausdavo:

— Na, tai ką tau šiandien Dievas davė bažnyčioje, parodyk?

Bet tuo ir baigdavosi.

Ir dabar Dapkus neiškentė:

— Tai dabar, sakai, būsit dvi davatkos? Na, tai malonių iš dangaus išprašysit mums!

— Žinai, kaimyne, bėgu juokauti, kol vargas neprispyrė. Bet niekas nežino, kaip bus. O ji jau patyrė daug vargo ir neturi kur pasidėti.

Ir ji, vikriai šaudama duoną po pečiūmi, pasakojo, ką buvo iš Jonės girdėjusi. Dapkus atsisėdo už stalo, pasirėmė ant alkūnės ir, pašindamas pykę, klausėsi stebėdamasis, kaip vikriai ir įgudusiai sukosi Uršulė apie duoną. O apie Jonę jis greitai padarė savo išva-

das, kad ji yra valdžios akyse susitępusi, ir su ja nereikia prasidėti, todėl ir Uršulei patarė:

— Tegu ji verčiau eina savo keliais. Tu, Uršule, nedraugauk su ja. Nieko iš to neturėsi, o tik pradės skersakauti ir tave. Dar ir tą pačią lūšnelę praras.

Dapkus išėjo į tvartus, o Uršulė baigė kepti duoną, valėsi ir ruošėsi virti valgyti jam ir sau. Kai vėliau, iškepusi duoną ir aptvarkiusi pirkia, ruošėsi namo, Dapkus grįžęs tarė:

— Nunešk jai kepalą nuo manęs, ir tegu dingsta iš čia. Visiems bus geriau. Ir jai pačiai.

Jis buvo gudrus ir atsargus. Žinojo, kad beveik visi buvo nusistatę prieš valdžią, taigi jų simpatijos greit gali pasivirti į Jonės pusę, o Uršulė juk neiškęs nepasakiusi, kas girdėjo iš Dapkus. Tegu verčiau bus uždailintas tas pokalbis.

Dapkus aiškiai sviro raudonųjų pusėn, bet kai paskyrė seniūnų kitą, ne ji, jis įsisiėdė ir laikėsi santūriai, bet, progai atsiradus, vis primindamas viršaičiui, kad dabartinis seniūnas netikęs. Jis laukė progos, kada galės gerai pasitarnauti valdžiai, išgydamas daugiau palankumo sau, nors ir dabar mėgo paskundinėti valdžiuje ar policijoje, kad ir niekniekus papasakodamas apie kaimynus. Svarbu palaikyti ryšius: jie gali praversti.

Uršulė grįžo jau temstant ir rado Jonę besėdinčią prie lango. Ji buvo dailiai susiukavusi, apsitvarkiusi. Pirkia iššluota, lova pataisyta — visur švara ir tvarka.

(Bus daugiau)

Lietuvos Atsiminimų radijo valandos piknikė svečiai. Priedainėje birželio 29 d.

Nuotr. R. Kisieliū

BAISUSIS BIRŽELIS ŠAKIUOSE

JONAS BERNOTAS

Kai pirmą kartą, 1940. VI. 15, atėjo į Lietuvą rusai - komunistai, pradėjo pirmąsias terorizuoti inteligentus: mokytojus, valdininkus ir kitus. Atvykęs okupantai pasirinko jau Lietuvoje komunistuojančius asmenis. Šie rusų pasirinktieji lietuviai komunistai buvo daug aršesni už pačius okupantus, nes jie bijojo ir drebėjo dėl savo kailio ateities. Tad jie, įsitaisę savo įstaigas, į jas pradėjo šaukinti numatytus asmenis ir po priesaiką reikalauti pasakyti, kas yra nusistatęs prieš sovietus.

Tada aš jau Marijampolės valstybinėje R. J. gimnazijoje buvau išdirbęs 16 m. Lyg nujausdamas, su savo septintąja klase, baigę mokslo metus, pada rėme išvyką į miesto sodą ir kitas žymenes miesto vietas. Ar galėjo kas tikėti, kad būsime išblaškyti...

Kilnojo tarnautojus

Bet okupantų-rusų nusistatymas buvo kitoks: jie, matyt, jau atsivežė mintį mokytojus ir valdininkus "pamaisyti" - perkelti į kitas vietas. Mat, geriau naujus čia ar ten valdyti. Taip ir buvo.

Man, palikus žmoną su dukteria Marijampolėje, savuose namuose, tokio išsikelti į Šakių tik ką bolševikų suvalstybintą "Žiburio" gimnaziją. Šakių gimnazija buvo labai katalikiška ir okupantams ją suvirstinti buvo nelengva.

Naujuoju gimnazijos direktorium buvo atkeltas Šiaulių Mergaičių gimnazijos mokytojas P. Nigis. Jis, matyt, nuo seniau buvo komunistuojas, bet geras žmogus. Jis turėdavo dalyvauti su komunistais ir atėjūnais komiteto posėdžiuose ir čia dengė mokytojus ir mokinius. Čia buvo liūpė ir kai kurie buvę mokytojai: Laukaitis, V. Liulevičius (pašaukiantis inspektoriumi). Vaitkevičius ir kiti (dabar po tiek laiko sunku prisiminti).

Is viso Šakių gimnazijoje tiek mokytojai, tiek mokiniai buvo religinio ir antikomunistinio, ypač prieš okupantus, nusistatymo. Jeigu iškildavo kada koks politinis klausimas, tai mokinių prietis komunistinis ir antisovietinis prieš okupantus klausimas tuoj mokinių tarpe pasireikšdavo.

Man, naujai atkeltam į šią gimnaziją mokytojui, čia teko dėti lietuvių kalbą ir literatūrą aukštesnėse klasėse. Kalbant apie Vincą Kudirką, jo patriotiškumą, priešrusišką satyrą, tekdavo būti labai atsargiam, kad neišgirstų okupantai.

Slankioja sekliai

Ir taip bedirbant, geriau sakant, besizvalgant ir belaukiant, kad nepakviestų pasiaikinti, praėjo ir mokslo metai, atėjo egzaminai, rašomieji darbai, su kuriais ir vargiai - baimė, kad neprikibtu okupantas.

Paskui atėjo ir baisiosios birželio dienos. Reikia pasakyti, kad kai kurie žmonės nebuvo atsargūs ir kalbėjo per daug. Jei-

gu būtų mažiau kalbėję, daug mažiau būtų patekę į okupanto repes.

Šakiuose pas mane užėidavo pasikalbėti ir pasiguosti apskrities viršininkas. Kaip žinome, tada, dabar ir visada komunistas laikėsi ir laikosi tik repelėmis ir sekliais. Seklių sumedžiotą auką komunistas su spaudžia savo žveriškomis replėmis, ir jau to nėra. Vadinasi, ir tada apie langus slankiojo sekliai ir dairėsi aukos. O mano svečias, apskrities viršininkas, buvo labai neatsargus: jis visokiąs žodžiais plūdo laukinius atėjūnus, atnešusius čia mums vergiją. Mane net šiurpas nukrėsdavo: nejaugi jis nežino, kad čia tiek "zuikių" priviso, kurie slankiojo ne tik gatvėje, bet ir darže... Aš negalėjau jo su drausti. Buvo ir daugiau tokių karštuolių, kurie reikė pasipiktinimą šia naująja "santvarka".

Išvežimai

Birželio 15 d. gimnazijos mokytojai buvo sukviešti į posėdį. Man išeinant pro duris, išbėga iš virtuvės dr. Babelio tarnaitė ir pasako, kad dr. X (jis gyveno pas Babelius) naktį buvo suimtas ir išvežtas, tik liepė tylėti, nes jai taip suėmėjas įsakė. Dr. Babelio šeima ir aš dar nebuvo paleisti.

Mano žmona, buvusi Marijampolės Petro Armino mokyklos mokytoja, patyrusi okupantų pakalikų spaudimą (buvo iškelta į kaimą), iš mokytojos pareigų atsisakė ir gyveno su 2-ju metų dukrele savo namuose, Marijampolėje.

Dabar, birželio 16 d., autobusu atvyko į Šakius manęs ir vaikų aplankyti (turėjau išsivežę abu sūnus). Aš jos atvykimo nežinojau ir buvau išėjęs pas kirpėją. Atvažiuo - nėra - jau baigta, išvežtas. Tik man parėjus paaiškėjo, kad dar neišvežtas. Ji papasakojo ir apie Marijampolės bausių dalyką: R. J. gimnazijos direktorius Antanas Daniliauskas, inspektorius Juozas Daillidė, prad. mokyklų inspektorius Pijus Natkevičius ir daug kitų žymių asmenų išvežti. Ir už ką? Ar už tai, kad jie ėjo atsakingas pareigas? Tokie ramūs žmonės.

Privalomi šokiai

Po antrosios nakties išvežimų, pavakare, Šaulių salėje rusai komisarai surengė šokių ir suvarė visus šokti. Daug kas nešoko, tik išgamos, rusų-komunistų pakalikai. Kai nešoko, rusai priėjęs raukėsi ir šaukė: "Počemu netancuote?" (Kodėl nešokate?). Nešokantieji turėjo visai aiškintis, nes visi žinojo, kad dar gyvuliniai vagonai nepilni... Ir nauji "draugai" vėžė ne tik inteligentus, bet ir darbininkus, ūkininkus.

Po daugelio asmenų išvežimo šakiuose ir apylinkėse gyvenimas pasidarė niūrus. Visi buvo išsigandę, bijojo net vienas kito. Tačiau patykimis geri artinieji vienas kitą guodė ir kažko lau-

kė, kad "vienas suo raudonas, o kitas rudas ir vienodai kanda", bet, rodos, anas vis dar kitaip, o gal dėl to, kad jo dar nesame patyrę. Vokiečiai tuo laiku vis dėlto labiau imponavo.

Nebaigta darbo prievalė ir karas

Okupantas pradėjo šeiminkauti: Pilviškių link pradėjo tiesti siaurąjį geležinkelį. Rusai į darbus varė net šventadieniais, neišskiriant ir inteligentų. Vieno sekmadienio rytą visi gimnazijos mokytojai buvo suvaryti į gimnaziją su kastuvais, nes turėjo eiti prie siaur. gelež. tiesimo darbų.

Kiek pavėlavęs ateina lotynų kalbos mokytojas Laukaitis ir praneša, kad išklauses radijo ir išgirdęs Hitlerio kalbą, kad vokiečiai paskelbė Sovietų S-gai karą. Apie pietus ir V. Molotovas kalbėjo per radiją ir pasakė, kad naciai bombardavo jų miestus...

Visi laisviau atsikvėpė, tik, kaip žinome, neilgai.

70 BUTŲ BAŽNYČIA

Tankiausiai apgyventoje Europos šalyje Olandijoje jaučiamas didelė gyvenamųjų patalpų stoka. Tą butų badą padidino iš Indonezijos kolonijos sugrįžę olandai, o kartu su jais ir iš tenai pabėgę indonezai, buvę Olandijos valdžios tarnyboje. Be to dar ir dabar į Olandiją gausiai atvyksta iš Surinamo surinamiečiai, ieškodami geresnio gyvenimo standartų. Olandiją yra pripažinusi savo Surinamo kolonijos gyventojams Olandijos pilietybę, taigi sustabdė šią imigraciją iki 1976 metų, kad Surinamas taps savistovus, nėra įstatymo. Todėl butų rasti Olandijoje yra problema ir reikia ilgai ir ilgai laukti. Ne mažai olandų pasisamdė sau butą net Belgijoje, pav. Anterpene, jie kasdien važinėja į darbą Olandijoje. Tad ir visai protaujama kaip užlopyti tą butų stoka, nes jų statybą vis pralenkia didėjantis gyventojų prieauglis.

Ir taip kiti visai naujas projektas panaudoji nebeuždomą pastatą - Haarlemo didžiojoje "Spaarnekker van o. L. Vrouw van de H. Rozenkrans en de H. Dominikus" - naujagotiesko stiliaus iš 1885 metų bažnyčioje įrengti 70 gyvenamųjų butų. Išori- nė bažnyčios architektūra lieka nepakeičiama, kad negadintų parapijiečiams įprasto vaizdo ir nuo taikos, tik vieton vitražų įstatyti bus stikliniai langai. Viduje įrengiami šeši aukštai su 70 butu. Kiekvienas butas turės ne mažiau 50 kv. m grindų plotą, o vieno kambario butas 30 kv. m grindų plotą. Be to, kiekviename bute bus įrengtas tualetas ir dušas. Taip pat numatyta vieta koplyčiai, kad parapijiečiams pasilikti bažnyčios išsamoninimas ir kur jie galėtų atėję pasimelsti. Ši didelė Sparnekerk bažnyčia turėjo 1500 kėdžių, bet ji stovi menkai apgyventoje vietoje. Bažnyčios užlaikymas kainavo per brangiai ir, sumažėjus parapijiečiams, buvo dėl to net kilęs sumanymas dėl finansinių sunkumų šią bažnyčią nugriauti. Bažnyčios komitetas yra dabar patenkintas suradęs išeitį: Bažnyčios pastatas su žeme dabar gauna socialinę funkciją, miesto vaizdo siluetas lieka nepažeistas ir šiuo būdu lieka taip pat ir pritaikyta aplinkyboms koplyčia bažnyčioje.

"Po metų visa tai gali būti atlikta", sako architektas Nico Andriessen, "ir jūs galite ir vėliau dar daugiau ką įrengti, nes turite virš galvos stogą". Butai čia numatyti viengungiams, kurių nuo ma 70-80 dolerių mėnesiui. Vi- sas bažnyčios pertvarkymas kainuos apie milijoną dolerių. Jei šis pirmas bažnyčios perstatymas vyks sklandžiai, be nenumatytų sunkumų ir kliūčių, numatoma ateityje galimybė dar apie 20 ap- leistose bažnyčiose įrengti gyvenamuosius butus. Dabar laukiama, kaip pasiteisins šis pirmasis Haar- lemo projektas.

CHICAGOJ

NOREJO PARDUOTI NEGMUSI

Robert W. Davis, 33 m., ir jo žmona Glenda, 24 m., gyveną Chicago priemiesty Forest Park, apkaltinti, kad norėjo parduoti už 5,000 dol. savo dar negimusį kūdikį. Jiems gresia metai kalėjimo ir 1,000 dol. pabaudos.

100 NAUJŲ AUTOBUSŲ

Chicago regiono susisiekimo vadovybė, gaudama federalinę paramą, nutarė pirkti 100 naujų autobusų priemiesčiams.

Kazio Barausko

iš Draugo RIMTIES VALANDELES

parinkti pamokslai, atspausdinti knygoje

PRISIKELIMO ŽMONES

A. a. kun. Kazimieras Barauskas parašė keli šimtus pamokslų populiariai "Draugo" skyriu. Jo atminimui kun. P. Patlabos rūpesčiu Aloyzas Baranovas atrinko aktualiausius. V. Bagdanavičius, laidojant vėlonę, sakė, kad "jokio straipsnio rašymas vėlonio taip nedidino kaip religinio. Jis juos rašydavo labai atsidėjęs ir giliai susikau- pęs".

Knygos išleidimas sutampa su jo 70 m. gimimo ir 45 m. kunigystės sukak- timi.

Kaina \$4.00. Gaunama "Drauge", 6545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60628. (Persiuntimas 25 centai, ir Illinois gy- ventojai prideda 20 centų mokesčių)

Please Follow Smokey's ABC's!

CLASSIFIED GUIDE

ISNUOMOJAMA - FOR RENT

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas Brighton Parke.
Telef. - LA 3-7153

MISCELLANEOUS

10% - 20% - 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilių pas

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street
Chicago, Illinois
Tel. GA 4-8654

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos Radija,
Stereo ir oro vėsintuvai
Pardavimas ir taisymas
MIGLINAS TV
2346 W. 69th St. - tel. 776-1486

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
TELEF. - WA 5-8063

NAMŲ REMONTAS

PRIEINAMA KAINA
Taisau ir naujai įrengiu vonias, virtuves ir naujas lubas. Įrengiu kambarius rūsy. Dažau.
Zigmas, tel. 778-0838 po 6 v. v.

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Geru prekių didelis pasirinkimas. Automobiliai, šaldytuvai, televizijos, dolerių sertifikatai, maistas, akordeonai.
2608 W. 69th St. Chicago, Ill. 60629
TELEF. - WA 5-2787

VALOME

KILIMUS IR BALDUS
Plaukame ir vaškuojame visų rūšių grindis.
J. BUBNYS - Tel. RE 7-5168

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namų apšildymui pečius, air conditioning ir vandens boilerius. Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4141 So. Western Ave.
Chicago, Ill. 60609
Tel. VI 7-3447

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

NAMŲ APSILDOYMAS

Taisau senus ir įdėu naujus pečius. Pigiausiai, taigi visada perdirbu dėl dūmų. Įdėu vandens šil- tytuvus. Kreiptis -
A. BANY - 447-8806

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632, tel. 927-5980

AR REIKIA VIZITINŲ

KORTELIŲ?

Vizitinių kortelių naudojimas yra gražus paprotys. Biznieriui jas pla- ciai naudoja, bet tinka ir visų lu- omų atstovams turėti gražias viziti- nes korteles.
Kreipkitės į "Draugo" spaustu- vės panašiais reikalais. Būsime patenkinti kiekvieną kartą.

BUTŲ NUOMAVIMAS

Namų pirkimas - Pardavimas - Valdymas
Draudimai - Income Tax
Notariatas - Vertimai

BELL REALTY

J. BACEVIČIUS
6455 S. Kedzie Ave. 778-2233

A. VILIMAS

MOVING
Apdraustas perkraustymas
Įvairių atstatų
823 West 34th Place
Tel. - FRontier 6-1882

REAL ESTATE

Čia Vertingas Doleris

8 butų mūras. Naujas gamt. šildy- mas. Nauja elektra. Alumin. langai. \$15,000 pajamų metams. Arti mūsų \$71,700.

2 butų tvirtas mūras. Mūro gara- žas. Sviesūs 2 po 6 kamb. butai, po- liško kambarys sausas beismen- te. Prie. Paranos. \$27,800.

Liukus 10 metų mūro rezidencija. 3 miegamieji, 2 vonios. Korpelai. Beismen- to gražumėlis. Kampinis 40 p. lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie - Nabisco. \$37,650.

1 1/2 aukšto, 18 metų mūras. 2 bu- tai. 2 auto garažas. Arti mūsų. Liga verčia arduoti už \$35,500.

Modernus 6 kamb., 6 metų mūras. Liukus. Didelis. Sviesus. Kampinis namas. Platus lotas. 2 auto mūro garažas. Tinka šeimai skoningai gy- vent. \$29,000.

Puikūs 5 kamb. 15 metų mūras. Arti mūsų ofiso. \$24,800.

2 aukšto mūras. Puikūs 2 po 5 kamb. butai ir 2 kamb. sausas beis- mente. Naujas gamt. šildymas. Gara- žas. Arti mūsų. \$26,500.

Platus ir pigus lotas su garažu. Ar- ti Maria High School. \$5,900.

Puikūs mūras. 3 butai ir maisto krautuvis su inventorium. Šalia tu- šias lotas. 2 auto mūro garažas. Brighton Pke. Šeimos naktinė verčia parduoti viską už \$28,750.

VALDIS REAL ESTATE

2625 W. 71st St., tel. RE 7-7200

83rd & Troy Street

5-room Georgian. Excellent con- dition. \$29,500.

Tel. GR 6-8099 after 6 p.m.

Parduodamas Namas - 1 1/2 aukš- to mūrinis su anglišku rūsiu. 2 maš. mūr. garažas ir tuščias 30 p. sklypas. Arti 55-os ir Sacramento Ave. Puikiam stovp. Virš \$50,000.

Skambinti 434-1454.

M.A. ŠIMKUS

REAL ESTATE NOTARY PUBLIC
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ IŠKVIETIMAI, pildomi PILIETYBES PRAŠYMAI ir kitoki blankai

Savininkai parduoda namą. Mūrinis.

4 miegamųjų, 3 tualetai, įrengtas rū- sys su baru, naujas garažas. Centra- linis air conditioning. 1 1/2 bloko nu- Marquette Pko. Arti mokyklų. Apy- linkėje Kedzie ir 72-os.

Skambinti 778-5488

PIRKSI - PARDUOSI - NUOMOSI

Maloniai jums patarnaus

BUD'S REAL ESTATE

2-ju butų po 4 kamb. mūras. Prie 72 ir Rockwell. Prašo \$26,900.

70 ir Maplewood. 20 metų senumo.

2 po 5 kamb. (su valgomaisiais). Tik \$32,500.

Prie 73 ir Western. 5 kamb. mūras. Labai gerai išlaikytas. Gazo šiluma. Tik \$16,500.

45 ir Campbell. Mūr. Tuščia kreu- tuvės patalpa, butas užpakaly. Gara- žas. Tik \$21,000.

42 ir Rockwell. Mūr. 2 butų po 6 kamb., po 3 miegamuosius. \$37,500.

65 ir Spaulding. 2 butų medinis po 5 kamb. Beismen- to garažas. \$25,000.

73 ir Whipple. 4 kamb. mūras. Beismen- to garažas. \$25,500.

71 ir Campbell. Komercinis namas. 20 metų senumo. 3 krautuvis, pilnai išnuomotas. Kaina \$38,000.

52 ir Whipple. 1 aukšto mūras - maisto krautuvis ir 5 kamb. butas. Platus lotas. Garažas. \$24,000.

59 ir Rockwell. Taverna ir 2 bu- tai. Viskas pilnai išnuomota. \$30,000.

LEMONTO RAJONE

Parduoti statymai lotas 45x135 p. \$7,000.

10 akrų žemės prie 127-os ir Ar- cher Ave. Prašo \$6,500. už akrą.

Prie 135-os ir Archer - 3 arba 4 miegamųjų mūro rezidencija. 1/4 akro žemės, upelis. Virš \$40,000.

4 miegamųjų namas ant akro žemės. Gražus įvažiavimas, puikus sodas. Virš \$50,000.

Ant 173-os ir Harlem Ave. 2 me- tų senumo 3-ju miegamųjų bi-level. Garažas. Tuojau galima užimti. Virš \$50,000.

Komercinis kampas - State St. ir Archer Ave. 9 1/2 akro. Prašo po \$12,000 už akrą.

BALYS BUDRAITIS

4369 Archer Ave. - 254-5551

Mūr. bungatov, 43 p. sklypas, central. šildymas. Whipple ir 62-čia. Nebrangus.

2 butai po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30 p. sklypas. Central. šildymas kiekv. butui atskirai. Tik \$43,000.

Mūr. 4 butai - 2 po 4 kamb. 2 po 3 kamb ir 3 kambario. 2 auto ga- ražas. Central. šildymas. Geros pa- kus. Gera vieta gyventi.

10 butų mūr. Naujas šildymas. Ge- ros pajamos. Dideli kamb.

SIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

TEL. - 436-7878

Remkite tuos biznierių, ku- rie skelbia diėn. "Drauge".

HELP WANTED - VYRAI

Experienced
PRINTER SLOTTED
OPERATORS

Experienced
MECHANIC
for corrugated box shop.

Call to set up appoint-
for interview.

MR. WAGNER

TEL. - 581-4115

HELP WANTED - MOTERYS

DUNKIN DONUTS

104th & Western - Now Hiring

2 NIGHT GIRLS

11 P.M. to 7 A.M.

Apply only 12 noon to 3 P.M.

Must speak English.

DEMESIO!

F.M. DOSTOJEVSKIS

NUSIKALTIMAS IR BAUSME

PAER LAGERKVIST

BARABAS,

L.N. TOLSTOJUS

I ir II tom. - 4.00.

III ir IV tom. - 3.75.

ANNA KARENINA,

kaina - 2.25

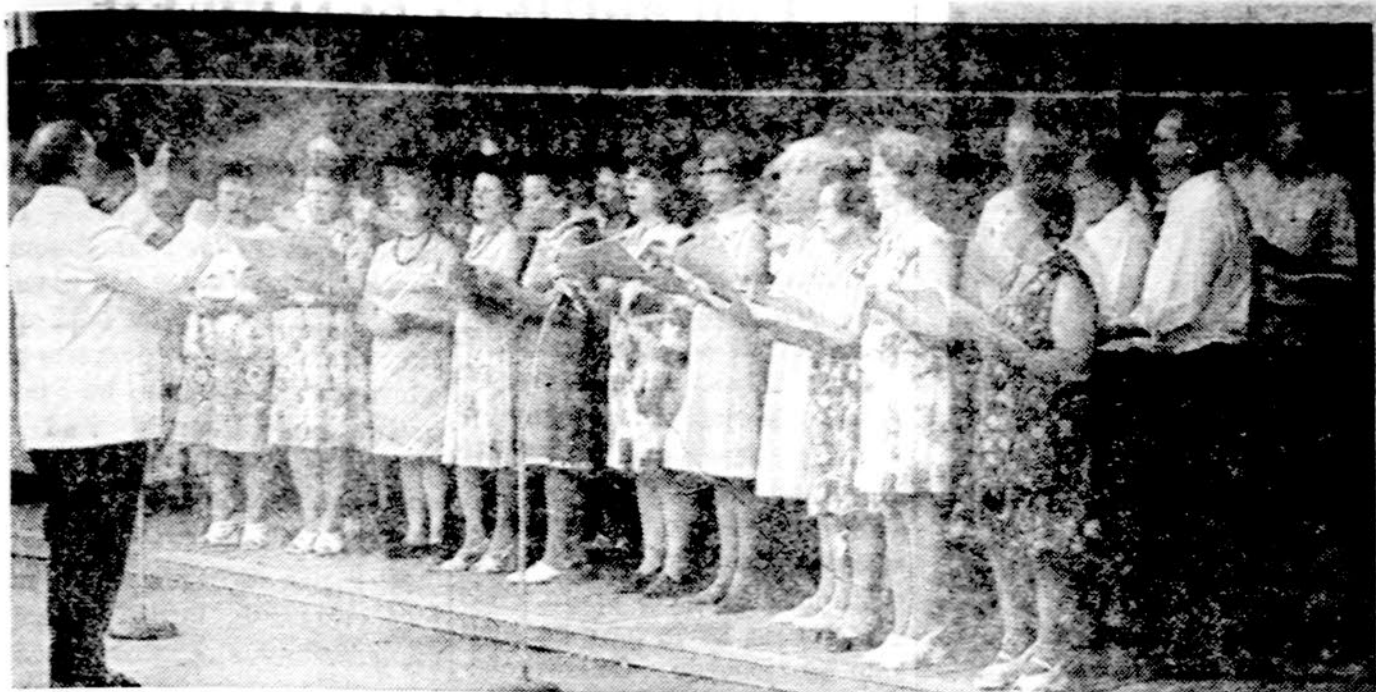
CEZARIS,

MIRKO JELUSIČ

3 tomai kiekvienas po 2.00

I tom. - 3.00

II tom. - 2.50

Brooklyno Aprišimo par. choras atlieka programą birželio 29 d. Lietuvos Atsiminimų radijo valandos piknike. Choriui diriguoja muz. A. Kačanauskas.

MŪSŲ KOLONIJOSE

Newington, Conn.

JONAS ZDANYS — NAUJAS FILOSOFIJOS DAKTARAS

Jonas Zdanys, Alfonso ir Janinos Dresliūtės Zdanų sūnus, apie kurį prieš trejetą metų esu rašęs, 1972 m. Yale universitete New Havene yra baigęs ba-

Dr. Jonas Zdanys

kalauro laipsnių, cum laude, Honores insignes in Litteris Britannicis, o 1974 metais yra įgijęs anglų literatūros magistro laipsnį, M.A.

Birželio mėnesį, Jonas Zdanys New Yorko valstybiniam universitetui (State University of New

York, Buffalo) įgijo filosofijos daktaro laipsnį (Ph. D.) iš anglų literatūros, su teise dėstyti bet kuriame JAV universitete, kaip profesorius.

Kaip instruktorius, jis yra jau dėsęs trejetą metų anglų literatūrą minėtame universitete, New Yorke.

Dr. Jonas Zdanys yra ir poetas: jau 10 metų yra pasižymėjęs ir poezijoje. Rašo lietuvių ir anglų kalbomis. Bendradarbiauja ir "Draugo" kultūriniame priede.

Yra parašęs ir savo eilėraščių knygą, "Atvykimas"; ji jau paruošta spaudai. Angliškai taip pat jau parašęs (nors dar nebaigta) kitą knygą eilėraščių.

Dr. Jonas Zdanys eilėraščius verčia ir į anglų kalbą. Štai poeto Henriko Radausko yra išvertęs vieną visą knygą. Keletas Radausko vertimų bus išspausdinti "The Prose Poem", kuri bus išleista New York. Spausdins Dell spaustuve, knygos redaktorius — poetas Michael Benedikt.

Reikia palinkėti naujam ir jaunam dr. Jonui Zdanui, 25 metų amžiaus, geros ateities ir tobulėjimo tiek savo profesijoje, — moksle, tiek poezijos srityje.

Jonas Bernotas

Grand Rapids, Mich.

BAIGĖ AUKŠTĄJĮ MOKSLĄ

Paskutinis Justinos ir Kosto Prelgauskų atžalyno narys Egidijus šiais mokslo metais baigė Kalamazoo universitete prekybos administraciją bakalauru laipsniu, suteikdamas didelį džiaugsmą tėvams, kurie nesigailėdami nei materialinių, nei moralinių pastangų, kad tik išeitų į gyvenimą jam pasiruošus. Su tėvais apsolvėntu džiaugiasi artimieji, artimesni draugai ir daugelis pažįstamų.

Šioji džiaugsmo šventė buvo surengta Lietuvių Vytauto dr. jos salėje birželio 14 d. Į vaišes atsilankė gausus kviestųjų būrys. Vaišės atidarė K. Prelgauskas, trumpai apibūdindamas šios džiaugsmo šventės paskirtį, padėkodamas gausiai susirinkusiems, kurie pritaria jų šeimos džiaugsmui. Kun. Statkus, prieš pradėdamas vaišes, sukalbėjo maldą, prašydamas Aukščiausią palaiminti ne tik tai tėvų surengtas vaišes, bet ir solenizantų

Egidijų, kuris žengia pirmuosius žingsnius naujojo gyvenimo. Vailių metu dalindamiesi šios dienos įspūdžiais, nepamiršo tėvai svečių, kurie lankydami svečius ragino tikrai pagal lietuviškus papročius vaišintis, rūpinosi, kad svečiai būtų sotūs ir jaus tųsi jaukiai šioje jų šeimos šventėje.

Egidijus nors jau senokai yra baigęs Grand Rapids lietuvišką mokyklą, bet laisvai kalba lietuviškai ir su svečiais lietuviškai kalbėjo tik šia kalba. Jo buvęs mokytojas pagyrė, kad neužmiršo savo tėvų kalbos ir darbas jo nenuėjo niekais. Palinkėjo neužmiršti ką išmoko lietuviškoje mokykloje ir nesigėdinti prisipažinti, kad esąs lietuvis. Tuo metu, kada Egidijus baigė lietuvišką mokyklą, tėvų komiteto pirm. buvo jo tėvas K. Prelgauskas.

Balio gegužinės dalyviai laukia dovanų paskirstymo. Nuotr. V. Noreikos

koštu, biau, piktai, tylėti nebėgiu. Kas leidžia vaikams ir paaugliams viešai taip niekinti mūsų mylimas lietuviškas dainas. Štai vienos tokios dainos pavyzdys:

Išėjo tėvelis į restoraną
Išėjo motinėle į restoraną...
Užsakė tėvelis ribon steak
Užsakė motinėle ribon steak
ir t.t. (gal 5-6 posmeliai "lietuviškos dainos")

Kita:

Ant kalno mūrai, joja Lietuviai
Neša neša vištos koją... ir t.t.

Taip garsiai, visu stiprumu, su pasididžiavimu, viešai traukia panašias dainas. Mielie tautiečiai, su didžiausiu griežtumu ir smarkumu skubėme į kovą prieš tokią dainų biauromiją. Dainos, tai mūsų pasiimtas turtas, tai senelių palikimas, tai brangiausia dovana ir atmintis — tegul niekas nedrįsta šito niekinti, iškraipyti, biauromi. Kam nepatinka, jos tokios kokios yra, tegul kitas sau kuria, kita kalba dainuoja, bet teršti kas daugeliui yra brangu nevalia.

Mokytojai, stovyklų vadovai pradėkite griežčiausią kovą prieš tai. Suprantamu būdu reik išaiškinti, kad šito daryti negalima, negražu, nekultūringa. Tegul p-

na dzingulius, šaukia apie karčiamą ruožą, bet tikra lietuviška daina šventa. Kas ją išniekina, lietuvių vardo nevertas. Čia prisimena nesupratusių išdai-gos. Kai svetimatautį išmoko biau-raus lietuviško žodžio ir liepia eit sakyti lietuviams, neva "fun" padarys, sukels juoko. Ir kas iš to? Taip tapo išpopuliarinti keli lie-

Kultūrinė lietuvių tautos apžvalga nuo Mažvydo iki Smetonos

STASIO YLOS

VARDAI IR VEIDAI

MCSŲ KULTūros ISTORIJOJE

Knyga išleista su dokumentinių nuotraukų lanku, dalykine ir vardu rodykle, papuošta Telesforo Valiaus aplanku, 345 psl., kainuoja 6 dol.

Lietuviškos Knygos klubo leidinys,

gaunamas Drauge ir pas platin-tojus.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gėl skelbtimui kai nos visiems priimamas.

A. + A.

BRONISLAVA ADOMAVIČIENĖ

PETRUSEVIČIŪTĖ

Gyveno 7235 South Fairfield Avenue, Chicago, Illinois. Mirė liepos 12 d., 1975 m., 9:15 val. vak., sulaukus senatvės. Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 25 metus. Lieka gilaus liūdesio prislegtos: dukterys Regina Černienė, Janina Šulienė su šeimomis ir Vanda Amerikoje, Leonarda Patašienė su vaikais Lietuvoje, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas bus pašarvotas pirmadienį 1:00 val. popiet, Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street. Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos 16 d. iš koplyčios 9:00 val. ryto bus atlydėta į Svč. Mergelės Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę lieka: Dukterys su šeimomis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald Petkus — Telef. 476-2345.

PUIKI DOVANA SVENČIŲ IR KITOMIS PROGOMIS SV. RAŠTO NAUJOJO TESTAMENTO

ANTRA LAIDA

Išleido

LIETUVIŲ KUNIGŲ VIENYBĖS

Mecenatas — Prel. Juozas Karalius

Naujas Testamentas yra praktiško formato įristas kietas viršelis. Vertimas padarytas gražia lietuvių kalba Mecenato dėka laida parduodama prieinama kaina.

Gaunama "DRAUGO" knygyne

Kaina — \$5.00

Illinois gyventojai prašomi pridėti 50 centų mokesčiui ir persiuntimui: (kitur gyvenantieji pridėkite 25 centus).

Gera proga visiems įsigyti Naująjį Testamentą. Siųskit užsakymus:

DRAUGAS

4545 West 63rd Street

Chicago, Illinois 60629

Vienos Kardinolas Arkivyskupas

FRANZ KOENIG

apie V. Bagdanavičiaus knygą

The Cultural Wellsprings of Folktales

rašo:

"Kaip religijos istorijos specialistas aš galiu paliudyti apie šio rinkinio įdomumą ir svarbą moksliniam šios srities darbui. Jūsų aiškinimai yra išimtinės vertės."

Ši knyga yra vertinga priemonė supažindinti kitataučius su senąja lietuviška kultūra.

Apie tai Kardinolas rašo:

"Žvalgydamas po jūsų knygą kiekvienas ras, kad Mirosas Ežiade's pareiškimas jog lietuviška tautosaka yra turtingiausia Europoje, pasitvirtina."

Knyga gaunama Drauge. Ji kainuoja \$6.00

Perskaite "Draugą", duokite jį kitiems.

DRAUGAS, pirmadienis, 1975 m. liepos mėn. 14 d.

5

tuviški nešvarūs žodžiai. Tai tik gėda mums. Liaukimės taip darę.

Zodis konkursų skelbėjams ir kompozitoriams. Esamoji padėtis rodo, kad mums reik naujų, svetimos sąlygos užaugusių vaikams, suprantamų dainų. Reik netik naujų žodžių, temų, bet ir naujo tempo, linijų rovimas, žirgelis lankoj, jiems nebesuprantamas ir tempas per lėtas. Nepa-

mirškite šito, atsiminkite jau-nuosius
Zodis laikraščio redaktoriui. Nenusistebėkite, jei ir kito laik-raščio puslapiuose pamatysite tuos pačius žodžius. Šauksiu, rėk-siu, visur, visiems, — mano brangaus senelių palikimo nie-kinti nevalia.

Buvęs mokytojas

A. + A. GENOVAITĖ DUBINSKAS

PUDYMAITYTĖ

Gyveno 5728 South Maplewood Avenue, Chicago, Illinois. Staigiai mirė liepos 11 d., 1975 m., 3:00 val. popiet Elkhorn, Wisconsin, sulaukus 48 metų amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Slavikų valsč. Amerikoje išgyveno 26 metus. Pasiliko dideliame nuliūdime vyras Jonas, 2 posūniai: Jonas ir Robertas su šeimomis, brolis Klaudis Pudymaitis, brolienė Ginta ir šeima, 4 tėtos: Elena Tamošaitienė, Sofija Kalvaitienė, Petrė Bernotienė ir Gražina Matiejūnienė ir jų šeimos, uošvė Petronėlė Dubinskienė, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Mažeika-Evans koplyčioje, 6845 S. Western Ave. Laidotuvės įvyks trečiadienį, liepos 16 d. iš koplyčios 10:00 val. ryto bus atlydėta į Svč. Mergelės Marijos Gimimo parap. bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už vėlonės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Sv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę: Vyras, posūniai, brolis, tėtos, uošvė ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Mažeika-Evans, telef. RRepublic 7-8600.

Laidotuvių direktoriai

MAŽEIKA & EVANS

6845 SOUTH WESTERN AVENUE

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MASINOMS VIETA

RRepublic 7-8600

RRepublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Tel. Grovenhill 6-2345-6

1410 S. 50th Ave., Cicero Townhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorai

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

5307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6877

2424 W. 69th STREET Tel. RRepublic 7-1213

11023 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

3334 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUDMIN

8319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

APYLINKINIAI MUS

× **Vysk. Motiejus Valančiaus** 100 metų mirties sukaktis bus paminėta IX Lietuvos mokytojų ir jaunimo studijų savaitės Dainavoje. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas kun. Stasys Yla. Studijų savaitė — stovykla ruošiamą JAV LB švietimo tarybos rūpesčiu. Ji įvyksta rugpjūčio 10-17 dienomis.

× **Monika Kripkaušienė** ir **Stasė Semėnienė** buvo nuvykusios į Stratfordą, Kanadoje, kur stebėjo Sekspyro festivalio vaidinimus. Pasiekė ir Torontą, kur inž. H. Lapo (Semėnienės brolio) žmonos Gražinos vežiamos aplankė Anapilį ir kitas žymesnes vietas.

× **Vladas ir Lionė Kybartai, Vincas ir Erika Sakai** iš Hamilton, Ont., Kanados, šiuo metu lankosi Chicagoje. Jie aplankė "Draugo" redakciją, apžiūrėjo spaustuves patalpas ir administraciją apsirūpinimo reikalingomis knygomis. Esame dėkingi jiems ir už paramą spaudai.

× **Chicago lietuvių operos "Jūratė ir Kastytis"** demonstravimas skaidrėmis ir muzika iš plokštelių ruošiamas Melbourne, liepos 27 d., Lietuvių namuose. Operos vaizdus turi paruošusi A. Gučiuvienė. Operos vakarą roush Liet. katalikų moterų draugija.

× **A. a. prof. J. Brazaičius** pagerbti akademija ruošiamą lapkričio 30 d. Jaunimo centre, Chicagoje. Jos ruošia rūpinasi šiam reikalui sudarytas komitetas.

× **Parodą M. K. Ciurlioniu** pagerbti ruošia "Chicago liet. filatelistų draugija "Lietuva". Ji įvyks spalio 4-5 dienomis, Jaunimo centre.

× **Pabaltiečių lauko teniso** varžybos ruošiamos liepos 26-27 dienomis, Chicagoje, Moraine Valley kolegijos aikštėse.

× **Kun. Antanas Zinklys**, Wonewoc, Wisc., lankėsi "Drauge" ir paliko 10 dolerių auką savo dienraščiui stiprinti. Labai ačiū.

× **Edward Shilling**, Racine, Wis., atnaujindamas prenumeratą, pridėjo 7 dolerių auką. Nuosirdžiai dėkojame.

× **Adelė Glytienė**, Chicago, Ill., nuosirdi "Draugo" skaitytoja, prisuntė didesnę auką savo dienraščiui stiprinti. Ačiū.

× **Skaitytojai išlaiko savo dienraštį**, jį prenumeruodami ir remdami. Aukų prisuntė: 4 dol. — Anna Stančikas; 3 dol. — B. Skališius; po 2 dol. — Zilinskas, V. Valukas, Konstancija Botyrus, Al. Zilinskas, M. Puškarskis. Visiems nuosirdžiai dėkojame.

× **Kiekvienas spaudos bendradarbis** gaus naudingą informaciją naujoje knygoje "Žurnalistika", kurią parash 30 pirmaujančių mūsų laikraštinių ir įvairių specialistų. Gaunama "Drauge", kaina 6 dol. (pr.)

Draugo administracijos pranešimas

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras daugiau nebus siunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada skaitytojas yra užsimokėjęs. Pakvitavimai bus pasiųsti tik tiems, kurie, siųsdami prenumeratą, pageidauja jį gauti.

Aukotojų pavardės ir toliau bus skelbiamos Drauge.

Administracija

CHICAGOS ŽINIOS

BIBLIOTEKOS AMNESTIJA

Chicago miesto biblioteka buvo paskelbusi amnestiją — sutiko per porą dienų priimti perilgai pralaidytas knygas, nereikalaujamos pabaudos. Tūkstančiai knygų buvo gražinti į įvairius bibliotekos padalinius. Gražino net knygas, kurios buvo paskolintos prieš 1914 ir už kurias būtų reikėję mokėti apie 400 dol. pabaudos. Lietuvių gan dažnai laikoman bibliotekos padalinis, 6122 So. Kedzie, buvo gražinta 1.750 knygų.

SUSIDRĖ AUTOBUSAS SU SUNKVEŽIMIU

Penktadienį Chicagoje, prie Jackson Blvd. ir Pulaski, susidūrė autobusas su sunkvežimi. Net 28 žmonės ėmė skųstis esą nukentę, tačiau nelaimės metu tik penketas buvo autobuse, kiti įlipo vėliau.

CHICAGOS DOVANA INDIJAI

Dalis Chicago katalikų aukų labdarai panaudota nupirkti 225 tonas kukurūzų ir sojos pupelių mišinio Indijos badaujančioms.

NEMOKAMAI PASKRAIDYS

Mero R. Daley rūpesčiu apie 900 vaikų šią vasarą galės nemokamai paskraidyti United Airlines lėktuvais. Pirmas skraidymas įvyko liepos 8 d., kada 90 vaikų buvo lėktuvu pavezioti virš Illinois ir Iowos. Skraidymo išlaidas apmoka pati lėktuvų bendrovė.

I KOREJĄ

Kolumbanų vienuolyno narė sesuo Irene Holecck, gavusi medicinos laipsnį iš pediatrijos grįžė vel misijų darbams į Pietų Korėją. Ji dirbs Chunchano klinikoje. Jos brolis, kolumbiečių kunigas, yra misijonierius Pietų Korėjoje nuo 1958 m.

DARBAI STUDENTAMS

Organizacijos ir įstaigos, kurios turi "non-profit" pripažinimą, gali gauti vasarai studentų tarnautojų, kuriems 80% atlyginimo mokės specialus fondas, o tik 20% mokės ta nepelno įstaiga, kurioje studentas dirbs.

AVIACIJOS PAMOKOS

Southwest kolegija, 7500 So. Pulaski, Chicagoje, nuo rudens semestro, kuris prasidės rugpj. 19 d., įsiveda aviacijos pamokas.

115 MIL. SUSISIEKIMUI

Federalinis išdas duos 115 mil. dol. Chicago ir apylinkių susisiekimui.

ĮVAIRUMAI Miesto CENTRE

Nuo pirmadienio miesto centre, Chicagoje, prasidės vadina ma žmonių savaitė. Jos metu krautuvų languose bus specialiai išstatyti idomybių, bus įvairumų šilgatyvose ir gatvėse.

POZEMINIAI TRAUKINIAI

Net 5 mil. dol. bus panaudota planuoti naujai požeminių traukinių sistemai Chicago miesto centre.

Sveikarai jaunuoliai, vadovaujami P. Stasiulienės, atlikę lietuvių tautinių šokių programą šv. Dorotėjos institute Romoje. Šokėjus sveikina Italijos Liet. kunigų vienybės pirm. kun. dr. V. Rimšelis.

Nuotr. A. Šeštoko

IŠ ARTI IR TOLI

J. A. VALSTYBES

— Inž. Vincas Stakys, gyv. Elizabeth, N. J., su žmona Aniceta išvyko 3 savaitėms atostogų į Europą. Jie aplankys Prancūziją, Ispaniją ir Portugaliją ir sugrįš liepos 27 d.

KANADOJE

— **Montrealio LK Mindaugo** šaulių kuopa suruošė gražią Jounių šventę Baltijos stovyklavietėje. Ta proga šv. Mišias atnašavo kun. J. Aranauskas. Buvo lauzas, meninė dalis, įvairūs pasirodymai, šokiai, bufetas.

— **"Vaivorykštė"** Ottavoje, Kanados sostinėje, Valstybės archyvo patalpose suruošė parodą, kurioje buvo išstatyta nemažas skaičius meniškių darbų. Projekto vykdymui vadovavo Irena Lukoševičienė.

— **Aušros Vartų** parapija Montrealyje, kun. J. Kubiliaus vadovaujama savo 25 metų sukakties proga, suruošė liepos 6 dieną gražią išvyką į gamtą.

— **Kanados lietuvių fondo** tarybą šiuo metu sudaro: dr. A. Pancevičius, dr. A. Dailidė, J. Bersenas, H. Stepatitis, P. Januška, K. Lukošius, P. Bastys J. Kšivickas, V. Montvilas, V. Ignaitis ir S. Jakubickas. Valdybos nariai: dr. S. Cepas, S. Kuzmas ir K. Aperavičius. Revizijos komisija: V. Lukas, V. Petraitis ir V. Skirgaila.

ARGENTINOJ

— **"Semana Política"**, įtakingas argentiniečių laikraštis, paskutiniu metu daug vietos pasiskyrė Lietuvos ir lietuvių reikalams. Straipsnių autorius žurnalistas Allika yra labai palankus lietuviams ir reikalą nušviečia teisingai. Daug rašo apie mūsų tautiečių vargus pavergtose Lietuvoje, apie deportacijas į Sibirą, religijos persekiojimą ir kitas neteisybes. Vienas ilgesnis rašinys paskirtas Simui Kudirkai, kur objektyviai aptasakota jo žygio istorija. Įdėtas ir Simo su motina atvaizdas.

AUSTRALIJOJE

— **Melbourne** liepos 12 d. buvo suruoštas pabaltiečių protesto mitingas prieš Australijos vyriausybės paskelbtą Lietuvos, Latvijos, Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą pripažinimą.

— **Mirė Nicola Carlos**, Balindos Krausaitės-Carlos duktė. Ji buvo tik 6 mėnesių ir buvo

raista iš ryto negyva. Palaidota liepos 3 d. Carlton kapinėse.

— **Lietuvių teatras "Aušra"** Melbourne gyvina savo veiklą. Ruošiamasi išrinkti naują valdybą ir aptarti teatrinis parengimus.

— **Newcastle lietuvių** buvo suaukę savo susirinkimą. Pamaždas atlaikė kun. P. Martūzas, susirinkimui pirmininkavo dr. Vyt. Kišonas. LB apylinkė pirmininkauja Alfonsas Šernas.

— **Vytautas Juška**, Australijos LB krašto valdybos narys jaunimo reikalams, birž. 25 - liepos 9 d. apkeiliavo kelias lietuvių kolonijas, susipažindamas su vietos lietuvių jaunimo veikla ir teikdamas informaciją apie artėjančią Jaunimo kongresą. Jis lankėsi Camberoje, Sydnejuje ir Adelaidėje, o paskui grįžo į Melbourne, kur lanko universitete inžinerijos fakultetą.

VOKIETIJOJ

— **Pašventintas prof. Z. Ivinskio** antkapinis paminklas. Gegužės 24 d. Bonnoje, susirinkus gražiam būreliui artimųjų ir bičiulių buvo pašventintas Nordfriedhof kapinėse a. a. prof. dr.

Paminklas a. a. prof. Z. Ivinskiui

Zenono Ivinskio antkapis, kurio projektas — dal. Alf. Krivicko. Šv. Pauliaus bažnyčioje prel. J. Aviža su kun. R. Krasausku ir kun. Konstantinu Gulbinu atlaikė šv. Mišias, kuriose giedojo solistė M. Panse-Simaniukytė. Pamokslą pasakė prel. J. Aviža. Po to kun. R. Krasauskas, paminklui statyti komisijos pirmininkas, pašventino paminklą, pasakydamas pamokslą. Sugiedota "Marija, Marija". Pietų metu kalbėjo Bonnos universiteto profesorius Kaiseris, ev. kunigas J. Urdzė ir Europos Lie-

tuvių Fronto bičiulių pirmininkas dr. K. J. Ceginskas. P. Ivinskienė padėjo visiems, prisidėjusiems prie paminklo aukomis, rūpėsiu ir šventinimo apeigomis.

DIDŽ. BRITANIJOJ

— **Lietuvių skautų** 25-ųjų stovykla ruošiamą liepos 26-rugpjūčio 2 dienomis, Lietuvių sodyboje. Jos ruošia rūpinasi rajono vadas skt. Juras Alkis ir kiti asmenys. Stovyklą, vykdamas į pasaulinę skautų jamboree, pakelium aplankys ir joje sustos Liet. skautų brolijos vyriausias skautininkas Petras Molis.

BRAZILIJOJE

— **Apie šimtas žmonių** dalyvavo šeimininkose Petrinėse Šv. Kazimiero parapijoje Sao Paulo birželio 29, pagerbdami kleboną kun. Petrą Daugintį ir kitus vadines švenčiančius. Per Mišias giedojo "Aušros" choras su vadovu Liudo Ralicko palyda.

— **Jonas Bratkauskas** Sao Paulo birželio 23 atšventė 70 metų amžiaus sukaktį. Kilęs Kuršėnų ir dirbęs geležinkeliečiu, nuo 1927 metų Brazilijoje dirbo mezgklose, kol 1947 metais išrado ir patentavo lietsargiams priveržti plastinį raštį, kuris dabar parduodamas visoj Brazilijoje. Jaunesnis būdamas dalyvavo šv. Cecilijos ir Vilties choruose, ilgametis Lietuvių sąjungos Brazilijoje narys ir lietuviškos spaudos rėmėjas.

— **Sao Paulo vaikų žiemos stovykla** šiemet ruošiamą liepos 20-27 dienomis dviejų lietuvių šeimų — Magilų ir Bagdžių — sodybose. Vadovaus E. Bacevičienė ir kun. A. Saulaitis.

— **Brazilijos atstovai** į Jaunimo kongresą buvo išrinkti š. m. birželio 15 d. Brazilijai atstovaus devyni jaunuoliai — penki iš didžiausios lietuvių kolonijos Sao Paulo, po vieną iš Rio de Janeiro miesto ir Brazilijos pietinės srities, du iš Sao Paulo provincijos. Kaip praneša Jaunimo kongreso vadovybė, Sao Paulo atstovai numato rinktis reguliariai kas savaitę pasitarimams, taip pat numato sukviesti visus Brazilijos lietuvių jaunimo atstovus į kelis bendrus suvažiavimus.

VENEZUELA

— **Lietuvių jaunimo sąjungos** centro valdybą dabar sudaro: Aras Mažeika, Ona Baronaitė, Petras Kriščiūnas, J. Zalnierūnaitė — Ross ir Birutė Ignatavičiūtė.

— **Marija Saulaitytė**, žinoma poetė, iš JAV atvyko į Pietų Ameriką ir sustojo Brazilijoje. Ta pačia proga lankėsi ir Venecueloje.

— **Jaunimo stovykla** ruošiamą paskutinę rugpjūčio ir pirmąją rugsėjo mėn. savaitę. Stovykla ir šiais metais bus salezių vaikų vasarvietėje, prie jūros. Jos metu bus prarasti liuanistiniai kursai.

— **Lietuvišką mokyklą** Caracas Venecueloje lanko apie 50 mokinių. Pamokos vyksta du

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

SEKMINGA PASTININKŲ GEGUŽINĖ

Vasaros metu išsipošusi gamta traukia žmogų tuo grožiu pasidžiaugti ir atsigauti. Vieni iš jų yra pastininkai, kurie laikydami iš seniau susidariusios tradicijos, suruošė organizuotą subuvimą — gegužinę, įvykusią liepos 6 d. Marquette Parko medžių paūksmėje prie skaidraus ežerėlio. Kaip ir kitais metais, suskrido gražūs būrys pastininkų su savo artimaisiais ir bičiuliais, kurių buvo daugiau kaip 50 asmenų. Geležinkeliečiams, kaip tos pačios susisiekimo m-jos bendradarbiais, atstovavo Laukaičiai iš Lemonto. Ta proga tenka paminėti, kad keliama mintis sudaryti buvusius Susisiekimo m-jos tarnautojų bendrą sąjungą. Tai buvusiems susisiekimo darbuotojams išiečių tik į gerą, nes draugiškumo ir vieningumo niekad nėra per daug.

Pobūvi atidarė Lietuvių Pastininkų s-gos pirm. J. Tījūnas, kuris nuosirdžiai žodžiais pasveikino dalyvius, taip gausiai susirinkusius, palinkėjo gražią, praleisti popietę ir prašė jautis, kaip vienos didelės šeimos nariai. Raštu sveikino buvus Pašto v-bos direktorius inž. V. Birutis, dabartinis s-gos garbės pirmininkas. Linkėjo buvusiems pastininkams — bendradarbiams asmeniškios gerovės ir gražios sėkmės gyvenime. Apgailestavo, kad dėl sveikatos negali dalyvauti, bet mintimis būsiams drauge. Taip pat sveikino raštu buvus administracijos referentas J. Bereša, buvus Vilniaus centrinio pašto v-kas J. Gečiauskas, geležinkeliečių vardu And. Laukaitis ir kiti šitai rodo, kad pastininkai vieningi ir

taip dienai einant į pabaigą, gražiai pasisvečiavus, išsikalbėjus ir net "popolitavus", visiems esant gerame ūpe atsišveikinta iki sekančio pasimatymo. Bendrai paėmus, buvo gražu, kultūringai ir naudinga.

Korespondentas

Silvija Bendoraitytė (dešinėje), pradžios mokyklos mokytojų kursų studentė lietuvių seserų pranciškiečių mokykloje Sao Paulo, su drauge po vaikams pastatytą "Staigmenos" lėlių teatro birželio 19 d.

Nuotr. A. Laukaitis

kartus per savaitę (antr. ir penkt.). Mokiniai suskirstyti į tris liet. kalbos žinojimo grupes: visai nemokančius, silpnai kalbančius ir laisviau išsireiškiančius. Mokyklos vedėja yra Gutauskienė, kiti mokytojai — kun. A. Perkumas, Jūratė Statkutė de Rosales, Bružienė, Domeikienė ir dr. Vytautas Dambava, JAV ambasados pareigūnas Caracas. Jis taip pat kas dvi savaites praveda pašnekesius lietuvių kultūros temomis vyresnio amžiaus mokiniams. Lietuvių kalba mokykloje mokoma nauju ir įdomiu būdu, naudojant garsines ir vaizdines priemones.

— **Saulius Mažeika** išvyko studijoms į JAV-bes.

— **A. a. Jonas Kulkaitis** mirė Barquisimeto mieste, širdies ligos ištiktas, sulaukęs 65 metų amžiaus. Buvo gimęs 1909 m. Raudonės valsčiuje, Venecueloje dirbo prie statybų, projektotoju ir kontraktorium.

— **Stasys Jankauskas**, keletą kadencijų buvęs LB apylinkės valdybos pirmininkas, atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį.

— **"Gairių"** — Venecuolos lietuvių biuletenio Nr. 5, po ilgesnės pertraukos vėl buvo atspausdintas ir pasiekė skaitytojus. Redakcijos adresas: J. Kukanauza, Calle Los Caobos, 86-

turi draugu.

Oficialiai kalbai pasibaigus, visi buvo pakviesti prie gražių ir skoningai paruoštų vaišių, kurias pagamino Repšiai. Žinoma, svečiai nesididžiavo, nes grynas oras ir gardūs valgiai kėlė apetitą. "Suvilginimui" gomurio pasitarnavo Kapteinis, be priekaišto primindamas, kad ir griežto režimo dakaras kraujo apytakai pagerinti leidžia keletą "uncijų" vaistų paimti.

Kiek pasistiprinus, buvo meninė programa, kurią sumaniai pravedė, buvus Amerikos pašto tarnautojas muz. N. Kulys, palydėdamas dainas akordeonu. Tai buvo kas tai neįprasto, kai visi noriai pakeltu ūpu įsijungė bendrą meno "ansamblį", kuris sujungė visus į vieną darnią pastininkų šeimą. Nors vienu metu ir "pakrapino" trumpas lietuvis, bet noutikos nepagadino ir svečiavimasis užsitęsė iki vėlyvo vakaro.

Visa tai stebint, pasitvirtina skaitytas spaudoje atsiliepimas apie pastininkus — nors L. P. s-ga ir mažai skaičiumi, bet visais atžvilgiais yra aktyvus ir tvirtas vienetas, sugebąs gražiai ir naudingai reikštis išsivijus gyvenime. Todėl ir šiame subuime buvo pasisakyta prieš esančią lietuvių tarpe žalingą negerovę, kurios pašalinimui va dovybės turėtų imti pavyzdį iš esamų Chicagoje Anglijos klubų susijungimo bei pastininkų rodomo gražaus vieningumo.

Taip dienai einant į pabaigą, gražiai pasisvečiavus, išsikalbėjus ir net "popolitavus", visiems esant gerame ūpe atsišveikinta iki sekančio pasimatymo. Bendrai paėmus, buvo gražu, kultūringai ir naudinga.

Korespondentas

Silvija Bendoraitytė (dešinėje), pradžios mokyklos mokytojų kursų studentė lietuvių seserų pranciškiečių mokykloje Sao Paulo, su drauge po vaikams pastatytą "Staigmenos" lėlių teatro birželio 19 d.

Nuotr. A. Laukaitis

B-161, Quinta Rutenis, 3ra Cecpenkt.), Mokiniai suskirstyti į tris liet. kalbos žinojimo grupes: visai nemokančius, silpnai kalbančius ir laisviau išsireiškiančius. Mokyklos vedėja yra Gutauskienė, kiti mokytojai — kun. A. Perkumas, Jūratė Statkutė de Rosales, Bružienė, Domeikienė ir dr. Vytautas Dambava, JAV ambasados pareigūnas Caracas. Jis taip pat kas dvi savaites praveda pašnekesius lietuvių kultūros temomis vyresnio amžiaus mokiniams. Lietuvių kalba mokykloje mokoma nauju ir įdomiu būdu, naudojant garsines ir vaizdines priemones.

— **Saulius Mažeika** išvyko studijoms į JAV-bes.

— **A. a. Jonas Kulkaitis** mirė Barquisimeto mieste, širdies ligos ištiktas, sulaukęs 65 metų amžiaus. Buvo gimęs 1909 m. Raudonės valsčiuje, Venecueloje dirbo prie statybų, projektotoju ir kontraktorium.

— **Stasys Jankauskas**, keletą kadencijų buvęs LB apylinkės valdybos pirmininkas, atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį.

— **"Gairių"** — Venecuolos lietuvių biuletenio Nr. 5, po ilgesnės pertraukos vėl buvo atspausdintas ir pasiekė skaitytojus. Redakcijos adresas: J. Kukanauza, Calle Los Caobos, 86-

— **Saulius Mažeika** išvyko studijoms į JAV-bes.

— **A. a. Jonas Kulkaitis** mirė Barquisimeto mieste, širdies ligos ištiktas, sulaukęs 65 metų amžiaus. Buvo gimęs 1909 m. Raudonės valsčiuje, Venecueloje dirbo prie statybų, projektotoju ir kontraktorium.

— **Stasys Jankauskas**, keletą kadencijų buvęs LB apylinkės valdybos pirmininkas, atšventė savo 70 metų amžiaus sukaktį.

— **"Gairių"** — Venecuolos lietuvių biuletenio Nr. 5, po ilgesnės pertraukos vėl buvo atspausdintas ir pasiekė skaitytojus. Redakcijos adresas: J. Kukanauza, Calle Los Caobos, 86-

Pastininkai, su svečiais gegužinėje liepos 6 d. Marquette Parke.

Nuotr. M. Nagio